

Randvoorwaarden voor topprestaties

Oprichten van een professionele wielerploeg
Praktijk – Licentie – Registratie - Arbeidsverhoudingen

Lars Westhoff, Vissers Advocatuur B.V.,
26 mei 2011, 's-Hertogenbosch

Randvoorwaarden voor topprestaties

Oprichten van een professionele wielerploeg
Praktijk – Licentie – Registratie - Arbeidsverhoudingen

Opdrachtgever: Vissers Advocatuur B.V.
Auteur: Lars Westhoff
Functie: Stagiaire
Onderwijsinstelling: Juridische Hogeschool 's-Hertogenbosch
Studentnummer: 2009359
Afstudeerperiode: februari t/m juni 2011
Afstudeerorganisatie: Vissers Advocatuur B.V.
Afstudeermentor: mr. R.H.B. Wortel
1^e afstudeerdocent: mr. dr. G.A.F.M. van Schaaijk
2^e afstudeerdocent: mr. B. Kratsborn

Foto op de omslag: Antoinne Sterk (www.antoinne.nl)

© Mei 2011 Lars Westhoff, 's-Hertogenbosch

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige andere wijze hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Voorwoord

Tijdens de minor in mijn vierde studiejaar HBO rechten ben ik in aanraking gekomen met het vak sport en recht. Direct wist ik dat dit iets was waar ik verder mee wilde. Het leuke is dat het sportrecht als rechtsgebied niet bestaat, maar juist alle rechtsgebieden omvat. Hierdoor ben je niet steeds met het zelfde rechtsgebied bezig maar komt alles voorbij. Nog leuker is dat de standaardregels vaak niet van toepassing zijn op de sportsituaties. Denk bijvoorbeeld aan de onrechtmatige daad in de sport, maar ook aan de speciale arbeidsverhouding die een sporter heeft. Daarbij komt ook nog dat vele casussen nog moeten worden beantwoord in de sport omdat de juridisering nog slechts geringe tijd op gang is. Bij dit alles vind ik het extra leuk dat je bezig bent met sport en zie ik het als een kunst het juridische probleem te tackelen met een sportieve en praktische oplossing.

Dat ik wist wat ik wilde gaan doen is één, maar om daadwerkelijk ook aan de slag te mogen met het vak dat je het meest interesseert is naar mijn idee een voorrecht. Deze kans werd mij geboden door Vissers Advocatuur. Ik wil Vissers Advocatuur, en met name de heer Wortel, danken voor de stage die ik bij hen heb mogen lopen. Ik heb in deze maanden heel veel mogen leren.

Gezien de betrokkenheid van Vissers Advocatuur bij het wielrennen, zij zijn namelijk juridisch adviseur van Velocity (Milram) en sponsor van Jo Piels Cycling, werd al snel duidelijk dat mijn onderzoek gericht zou zijn op het wielrennen. Mede door de recente veranderingen van de competitiestructuur is het onderwerp geworden: “welke juridische aspecten komen er kijken bij het oprichten van een wielploeg”? Dit heb ik, gezien de omvang in tijd en de beperkt beschikbare vellen papier voor de scriptie, al snel moeten beperken tot een aantal kernpunten. Ik heb ervoor gekozen om de praktijk door middel van interviews in kaart te brengen, de hoofdpunten van de registratie- en licentieprocedure te beschrijven en de arbeidsverhoudingen in het wielrennen onder de loep te nemen. Mijn keuze om het arbeidsrecht wel te behandelen en bijvoorbeeld vennootschapsrechtelijke structuur niet heeft een simpele verklaring: want wat is een wielploeg zonder wielrenners? Deze scriptie is geschreven voor Vissers Advocatuur om als handleiding en of naslagwerk te fungeren bij de begeleiding van wielploegen naar een professionele status.

Ten slotte wil ik een aantal personen bedanken dat er mede voor gezorgd heeft dat deze scriptie is geworden zoals hij nu voor u ligt. Ten eerste wil ik de heren Piels, Vink, Dekkers, Kwanten, Zagers, Van Gerwen en mevrouw Liebrechts danken voor de tijd die zij hebben vrijgemaakt om mij inzicht te geven in hoe de praktijk eruitziet. Ik heb de interviews met hen allen als interessant en zeer prettig ervaren. Ten tweede wil ik mijn stagementor mevrouw Van Schaaijk / Geertje bedanken voor de goede tips, nuttige opmerkingen en prettige begeleiding die zij mij heeft gegeven tijdens het gehele proces. Ten slotte wil ik iedereen bij Vissers Advocatuur bedanken. Te allen tijde heb ik met mijn vragen bij iemand terecht gekund en ben ik geholpen zodat ik verder kon. Mijn speciale dank gaat uit naar de heer Wortel / Remco voor de goede ondersteuning ten tijde van mijn onderzoek.

's-Hertogenbosch, mei 2011, Lars Westhoff

Inhoudsopgave

Lijst met afkortingen	9
Samenvatting	11
1 Inleiding	13
1.1 Vissers Advocatuur B.V.	13
1.2 Aanleiding.....	13
1.3 Doelstelling	13
1.4 Centrale vraag	14
1.5 Onderzoeksmethode	14
1.6 Leeswijzer	14
2 De praktijk	15
2.1 De licentie en registratieprocedure	15
2.2 Reglementen	16
2.3 Nieuwe divisiestructuur.....	16
2.4 Arbeidsrecht	17
2.5 Tussenconclusie.....	17
3 De licentie.....	18
3.1 De UCI WorldTour Team Licentie	18
3.1.1 Algemeen	18
3.1.2 Criteria.....	18
3.1.3 Beoordeling Licentiecommissie	20
3.1.4 Licentiekosten	21
3.1.5 Geldigheid van de licentie.....	22
3.1.6 Transfereren van de licentie	23
3.2 Algemene bepalingen UCI Pro Team	24
3.2.1 Identiteit.....	24
3.2.2 De licentiehouder.....	25
3.2.3 Sponsoren.....	25
3.2.4 Paying agent	25
3.3 Algemene bepalingen Professional Continental Team.....	26
3.3.1 Identiteit.....	26
3.3.2 Paying agent	27
3.4 Tussenconclusie.....	27
4 De registratie	29
4.1 Registratie Pro Teams	29
4.1.1 1 augustus.....	29
4.1.2 1 september	29
4.1.3 1 oktober	30
4.2 Beoordeling registratie Pro Teams.....	31
4.2.1 Advies Auditor (EYL)	31
4.2.2 Oordeel UCI Administratie	31
4.2.3 Hoorzitting Licentiecommissie	32
4.3 Registratie Professional Continental Teams	33
4.3.1 1 augustus.....	33
4.3.2 15 augustus.....	33
4.3.3 1 september	34
4.3.4 1 oktober	34
4.4 Beoordeling registratie Professional Continental Team.....	34
4.4.1 Advies Auditor	35
4.4.2 Oordeel UCI administratie	35
4.4.3 Hoorzitting Licentiecommissie	36
4.5 Tussenconclusie.....	37
5 Arbeidsverhoudingen in het wielrennen	39

5.1	Bronnen.....	39
5.1.1	Cycling regulations	39
5.1.2	Joint Agreement	39
5.1.3	Het Nederlands recht.....	40
5.1.4	De cao.....	42
5.2	Knelpunten van de arbeidsverhouding in het wielrennen	43
5.2.1	Specifieke kernmerken arbeidspositie beroepssporters	43
5.2.2	Overeenkomst van opdracht of toch een arbeidsovereenkomst?	44
5.2.3	Keten van arbeidsovereenkomsten.....	45
5.3	De cao: een stap in het proces van professionalisering?	46
5.3.1	Werkingsfeer	47
5.3.2	Exemplaren arbeidsovereenkomst.....	47
5.3.3	Vergoeding bij einde Arbeidsovereenkomst.....	47
5.3.4	Rechtsgang	48
5.4	Tussenconclusie.....	49
6	Conclusies en aanbevelingen	50
6.1	Conclusies.....	50
6.1.1	UCI reglementen	50
6.1.2	Arbeidsrecht	51
7	Evaluatie onderzoek	53
8	Bronnenlijst.....	54
8.1	Boeken	54
8.2	Artikelen, brochures en andere documenten	54
8.3	Elektronische bronnen	55
8.4	Regelgeving	55
8.5	Jurisprudentie	55

Lijst met afkortingen

BW	Burgerlijk Wetboek
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAS	Court of Arbitration for Sport
Cr	Cycling Regulations
EYL	Ernst en Young Lausanne
JA	Joint Agreement
Jo	Juncto
KNWU	Koninklijke Nederlandse Wielers Unie
LJN	Nederlands Jurisprudentie Nummer
PCC	Professional Cycling Council
PCT	Professional Continental Team
PT	Pro Team
Rv	Rechtsvordering
UCI	Union Cyclisme Internationale (Internationale wielersunie)
VVBW	Vereniging van Beroepswielrenners
VvW	Vereniging van Wielersploegen

Samenvatting

Het doel van deze scriptie is om de juridische aspecten te beschrijven waarmee een professionele wielerploeg in oprichting te maken krijgt. Gezien de omvang van deze aspecten waarmee een wielerploeg te maken krijgt, zijn de aspecten beperkt tot praktijkervaringen, licentie- en registratieprocedure en arbeidsverhoudingen in het wielrennen.

Alle ploegen weten door hun ervaring grotendeels wat van hen wordt verwacht. De vele wijzigingen van de reglementen om de “mazen” in de reglementen eruit te halen, gaan volgens de ploegen ten koste van de structuur van de reglementen. Door de veranderingen weten ploegen niet altijd meer wat er van hen verwacht wordt. Daarnaast geven de ploegen aan dat de UCI niet actief meedenkt in de ontwikkeling van het wielrennen. Ook de passiviteit van de UCI blijkt in de praktijk een probleem voor het doorlopen van de registratie- en licentieprocedure.

Om een Pro Continental of een WorldTour status te verkrijgen, dient de ploeg aan een aantal criteria te voldoen. Dit zijn de criteria ethisch, financieel, administratief (en alleen voor het PT: sportief). Deze criteria hebben een nadere omschrijving in de reglementen maar ook dan is niet geheel duidelijk hoe de UCI tot de beslissing komen om de ene ploeg wel en de andere ploeg niet een licentie te gunnen. Er is sprake van een bepaalde mate van beslissingsvrijheid.

Sinds de verandering van de competitiestructuur en daarmee de reglementen, is het niet meer zo dat een Pro Team ongeacht bijvoorbeeld de sterkte van de ploeg zijn Pro Team licentie behoudt. De licentie is een startbewijs of toestemming van de UCI om een bepaalde periode deel te nemen aan de WorldTour. Logischerwijs heeft de UCI mogelijkheden om op bepaalde gronden de licentie in te trekken. Niet logisch is dat, hoewel de ploeg toestemming heeft om vier jaar deel te nemen, hij ieder jaar weer moet aantonen dat hij voldoet aan dezelfde regels als waarop de licentie is verleend. Wanneer de ploeg zich niet kan registreren, houdt dat automatisch in dat de ploeg zijn licentie kwijt raakt. De licentie geeft daarmee een schijnzekerheid.

Gezien de aard van de arbeidsverhouding van de wielrenner met de wielerploeg is het van belang om extra aandacht te schenken aan de invulling van de arbeidsverhouding. Het wielrennen is voor een groot gedeelte een individuele sport waardoor er in bepaalde gevallen geen sprake is van een gezagsverhouding. Het overeenkomen van een arbeidsovereenkomst is dan niet mogelijk. Het is dus belangrijk dat beiden partijen extra aandacht hebben voor de aard van de overeenkomst. Daarbij is de positie van de wielrenner anders dan die van een normale werknemer. De renner is korter in dienst, staat in relatie tot meerdere partijen en de te verrichten arbeid vergt veel meer van zijn lichaam.

De recent ondertekende wielers CAO blijkt geen grote gevolgen te hebben voor de huidige situatie. De CAO is geschreven om de verschillen tussen de Nederlandse wet en de UCI-regels weg te nemen of te beperken. De schrijver van de CAO is daar echter niet of zeer beperkt in geslaagd. Bij de werkingsfeer wordt al niet goed naar de UCI-regels gekeken waardoor de CAO niet van toepassing is op ploegen waarbij de paying agent en de licentiehouder gescheiden zijn. Verder brengt de CAO weinig verbetering in de situatie, anders dan dat van art. 7:668a BW kan worden afgeweken en de renners langer recht hebben op loondoorbetaling bij ziekte.

1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal in het kort de afstudeerorganisatie, aanleiding, doelstelling, de centrale vraag en de methode van onderzoek worden beschreven. Ten slotte zal de opbouw van deze scriptie worden beschreven met een toelichting hoe tot deze opbouw is gekomen.

1.1 Vissers Advocatuur B.V.

Vissers Advocatuur is een advocatenkantoor in 's-Hertogenbosch met een algemene ondernemingsrechtpraktijk gericht op het midden- en kleinbedrijf. Vissers Advocatuur heeft een speciale band met sport. Naast de sponsoring van verschillende sportploegen en sportverenigingen richt Vissers Advocatuur zich ook op juridische dienstverlening in de sport. Zo is Vissers Advocatuur verkozen tot “Corporate Intl 2010 Sports Lawfirm in the Netherlands” voor haar werkzaamheden in het nationale en internationale veld van sport en recht.

1.2 Aanleiding

Met regelmaat verdwijnen er wielerploegen van het toneel en verschijnen er nieuwe. Ook in de hoogste competitie, de zogenaamde UCI WorldTour, zijn jaarlijks veranderingen in de deelnemende ploegen. In 2010 hadden slechts tien van de achttien WorldTour teams (ook wel: Pro Team) een geldige licentie voor 2011. De rest van de ploegen stopte of vroeg een verlenging van de licentie aan. Daarbij zijn er ook ploegen die geen WorldTour licentie hadden en er nu wel een aanvragen. Kort gezegd het is een waar gevecht om één van de achttien WorldTour licenties te bemachtigen.

Om kans te maken in het gevecht om een WorldTour licentie moeten alle juridische aspecten van de oprichting op een juiste manier zijn ingevuld. Op dit moment is er geen overzicht dat aangeeft welke aspecten van belang zijn en hoe zij moeten worden ingevuld en daarbij zijn de competitiestructuur en daarmee de reglementen gewijzigd. Om achter deze aspecten te komen en te weten hoe zij moeten worden ingevuld, moeten veel verschillende bronnen worden onderzocht. Dat maakt de oprichting moeilijk en riskant, want wanneer een aspect niet op de juiste manier wordt ingevuld kan geen licentie worden verleend. Gezien de omvang beperkt dit onderzoek zich tot de aspecten: praktijk, licentie, registratie en arbeidsverhoudingen.

1.3 Doelstelling

Op 27 mei 2011 wordt door middel van een onderzoeksrapport inzichtelijk gemaakt met welke juridische aspecten een oprichter van een wielerploeg rekening dient te houden, zodat de bevindingen gebruikt kunnen worden voor de begeleiding van wielerploegen naar een professionele status door Vissers Advocatuur.

1.4 Centrale vraag

Met welke aspecten uit de UCI reglementen en het arbeidsrecht moet de oprichter rekening houden als hij een wielerploeg wil oprichten die in aanmerking wil komen voor een UCI WorldTour of Pro Continental licentie?

1.5 Onderzoeksmethode

Door het doen van juridisch literatuur onderzoek – bestuderen van regelgeving en jurisprudentie – en het analyseren van literatuur wordt een antwoord gezocht op de centrale vraag. Daarbij zal het houden van interviews onder ervaringsdeskundige een inzicht geven hoe aan de regelgeving in de praktijk uitvoering wordt gegeven.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt stilgestaan bij hoe in de praktijk invulling wordt gegeven aan de regels. Zo wordt er ondermeer gekeken naar problemen waar de ploegen tegenaan lopen en de ideeën die de ploegen daarbij hebben. Maar ook wordt aangegeven welke positieve punten de huidige situatie heeft.

Nu een beeld is geschetst hoe de praktijk eruit ziet en welke problemen er zijn, kunnen de regels die gaan over de licentie- en registratieprocedure onder de loep worden genomen. De regels voor de licentie- en registratieprocedure zijn beschreven in hoofdstuk 3 respectievelijk hoofdstuk 4. In deze twee hoofdstukken is een scheiding aangebracht in de procedures van de Pro Teams en de Pro Continental Teams. Dit is gedaan zodat de procedures niet verward worden, de verschillen tussen beide procedures duidelijk zijn en om het geheel goed leesbaar te houden.

Vervolgens het belangrijkste onderwerp naast de registratie- en licentieprocedure: de arbeidsverhouding van de renner met de wielerploeg. Dit is hoofdstuk 5. Het hoofdstuk is verdeeld in drie delen. Ten eerste welke bronnen zijn er van toepassing, hoe ziet het wettelijk kader eruit? Ten tweede waar wijkt de arbeidsverhouding van een wielrenner af van een normale werknemer, waarbij ook een vergelijking wordt gemaakt met het voetbal. Ten derde zal worden stil gestaan bij de wielers cao die in werking is getreden. Welke veranderingen brengt deze cao met zich mee en is deze cao een verbetering voor de wielersport?

Ten slotte zullen de conclusies op een rij worden gezet en zal er antwoord worden gegeven op de centrale vraag. Naar aanleiding van deze conclusies zullen enkele aanbevelingen volgen.

2 De praktijk

Om duidelijk te maken hoe moeilijk het is om blanco te beginnen met een wielerploeg, is dit hoofdstuk gewijd aan de ervaringen van drie Nederlandse wielerploegen en een (Duitse) wielerploeg in oprichting. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de theorie in de praktijk werkt en welke ervaringen de ploegen daarmee hebben.

Dit hoofdstuk bevat de ervaringen van de ploegen Rabo Pro Team, Vacansoleil – DCM, Velocity (Milram) en Jo Piels. Dat is voor dit onderzoek een interessant gezelschap. Er zit een diversiteit in niveau, van Continental tot WorldTour, een diversiteit in gevestigdheid, de Rabobank is een gevestigde naam en niet meer weg te denken uit het wielrennen, terwijl Vacansoleil pas een paar jaar komt kijken bij het profwielrennen. Daarnaast is Velocity interessant gezien de ervaring met het niet verkrijgen van een licentie afgelopen jaar en nu de aanloop naar het oprichten van een nieuwe ploeg. Eén ding hebben alle ploegen gemeen: ze hebben allen een enorme bagage aan kennis en ervaring. Het hoofdstuk praktijk heeft dezelfde globale indeling als de structuur van de interviews, met dien verstande dat de vennootschapsrechtelijke structuur is weggelaten, omdat dit verder niet aan bod komt in dit onderzoek. De verslagen en de structuur van de interviews zijn opgenomen in de bijlage.¹

2.1 De licentie en registratieprocedure

Bij alle gesproken ploegen werd duidelijk dat de procedures onduidelijkheid met zich meebrengen. Mede door de grote hoeveelheid stukken die op verschillende tijdstippen en in verschillende vormen moeten worden ingediend. Volgens de ploegen ligt de nadruk bij de controles van de UCI op het financiële aspect en de arbeidsverhoudingen met de renners.

Als kritiek op de licentie- en registratieprocedure wordt door alle ploegen aangedragen de passiviteit van de UCI (dan wel de KNWU). Deze passiviteit blijkt ook uit de reglementen.² De contracten die zijn opgestuurd, worden niet direct beoordeeld en voorzien van feedback. De ploeg krijgt pas enkele maanden later een reactie waardoor zij, in sommige gevallen op zeer korte termijn (soms enkele werkdagen), de contracten met de renners moet aanpassen of de contracten moet voorzien van een amendement. Een praktisch probleem hierbij is dat de renners op dat moment (december) op training zijn over de gehele wereld en de UCI een origineel contract wil. Als ander voorbeeld geeft de Rabobank de recente discussie omtrent de “oortjes”.³ De UCI denkt volgens de Rabobank niet met de ploegen mee voor een oplossing maar houdt halsstarrig vast aan haar eigen overtuiging.

Verder wordt door de ploegen aangegeven dat zij moeite hebben met de onduidelijkheid in de verhoudingen tussen verschillende criteria en de grondslagen die ten grondslag liggen aan de beslissing om wel of niet een licentie te verlenen of een ploeg te registreren. Hierdoor blijft er ruimte voor een “politiek spel”. Als voorbeeld wordt gegeven dat het puntensysteem voor het “sportieve klassement” niet openbaar is en niet is overlegd met de

¹ Bijlage 1

² Artikel 2.15.075 Cr voor WorldTour en artikel 2.16.021 Cr.

³ Ploegleiders luisteren niet bij “oortjesoverleg”, Algemeen Dagblad, 18 april 2011

ploegen.⁴ Ook niet duidelijk is de grondslag voor de beoordeling van het criterium “ethisch”. En daarbij rijst de vraag hoe deze criteria in onderling verband moeten worden gezien? Beter zou zijn wanneer dit alles duidelijk en openbaar was, zodat er voor de ploegen een controlemogelijkheid is. Hele grote problemen worden inmiddels door de ploegen voorkomen, doordat zij de procedures al een aantal maal hebben moeten doorlopen en daardoor weten waaraan voldaan moet worden. Verder worden specialisten betrokken tijdens de registratie- en licentieaanvraag en kijken zij mee gedurende het gehele jaar.

2.2 Reglementen

Velocity geeft aan dat zij in de beginjaren de reglementen in verband met de complexiteit regelmatig opnieuw heeft moeten raadplegen. Inmiddels is zij bekend met de reglementen. Alle ploegen geven aan dat het positief is dat de UCI ingeval van “mazen” in de reglementen deze direct aanpast en daardoor de reglementen in bijna alles blijven voorzien. Nadeel is wel dat de reglementen telkens weer opnieuw geraadpleegd moeten worden, omdat ieder jaar weer iets veranderd kan zijn. Dit vraagt van de ploegen veel aandacht en een actieve houding. Daarbij wordt ook opgemerkt dat door deze aanpassingen de overzichtelijkheid en een duidelijke structuur van de reglementen steeds verder weg zijn geraakt. De reglementen zouden ook te veel gericht zijn op de beperking van de aansprakelijkheid van de UCI dan gericht op een praktische registratie- en licentieprocedure. Bij de interpretatie (en vaak uitvoering) van de reglementen wordt bijna altijd een specialist betrokken, denk bijvoorbeeld aan een accountant of een jurist. Vragen omtrent de interpretatie van de reglementen kunnen worden voorgelegd aan de UCI. De UCI zorgt ook jaarlijks voor een presentatie voor de grote ploegen waarin de nieuwe regels worden uitgelegd. Communicatie met de kleinere ploegen verloopt vaak door vertegenwoordiging in de vorm van een vereniging voor wielerploegen. Het gevolg hiervan is dat de oorspronkelijke boodschap van de UCI anders bij kleinere ploegen kan aankomen. Dat er gebruik wordt gemaakt van deze structuur is ergens begrijpelijk, omdat er een groot aantal ploegen is en een vergadering hierdoor om praktische redenen niet mogelijk is. Velocity pleit ten behoeve van een juiste interpretatie van de reglementen voor een toelichting zoals de Nederlandse wet die ook kent.

2.3 Nieuwe divisiestructuur⁵

In de vorige paragraaf is reeds aangegeven dat de reglementen regelmatig onderhevig zijn aan veranderingen. Ook de afgelopen jaren. Zo is door de UCI recent de competitieopzet veranderd.⁶ De zogenaamde klassieke kalender en de ProTour-kalender vormen nu samen één competitie namelijk de UCI WorldTour. Vanaf het begin van 2011 vallen alle grote wedstrijden onder dezelfde competitie en hebben de wedstrijden dezelfde eisen voor deelname aan de wedstrijd. Alle achttien ploegen met een WorldTour-licentie hebben het recht en de plicht om aan alle wedstrijden deel te nemen. Hierdoor is er voor de ploegen meer zekerheid. De criteria voor een licentie blijven dezelfde, alleen wordt nu ieder jaar opnieuw gekeken of aan de criteria wordt voldaan. Zo ook naar het sportieve

⁴ Het sportieve klassement is het klassement waarop de UCI beoordeelt of een team voldoet aan het criterium sportiviteit (alleen voor licentie Pro Team) zie ____

⁵ Bijlage 2, pagina 1

⁶ Press release - UCI Congress and Management Committee meetings in Melbourne 01.10.2010 www.uci.ch, < geraadpleegd op d.d. 10 mrt. 11 >

criterium, er wordt gekeken naar het aantal punten dat de renners van de ploeg bij elkaar hebben. Hierdoor kan het niet meer zo zijn dat een ploeg ongeacht haar sportieve niveau de gehele duur van de licentie in de World Tour blijft.

De reacties op deze nieuwe structuur zijn verschillend. Zo geeft Vacansoleil aan dat zij de nieuwe structuur een verbetering vindt omdat een ploeg zo niet meer ongeacht het niveau van haar renners vier jaar op het hoogste niveau mee kan rijden maar kan “degraderen” naar de Pro Continentale competitie. Vacansoleil geeft ook aan dat de sponsors en renners dit nieuwe systeem niet hebben ervaren als een obstakel voor een overeenkomst. Velocity en Rabobank zijn kritischer. Zij zijn van mening dat het nieuwe systeem transfers in de hand werkt, omdat ploegen renners met punten nodig hebben. Hierdoor kan het zijn dat een nieuwe ploeg een plek in de WorldTour “koopt”. Ook in sportief opzicht kan er wat veranderen, waarom zou een ploegleider een renner meenemen naar de koers wanneer hij zijn contract niet verlengt en dus geen punten meer verdient voor zijn huidige ploeg maar voor de concurrent? De twee ploegen denken wel dat de nieuwe structuur onzekerheid met zich mee brengt wat renners en sponsors tegen kan houden te tekenen bij een ploeg. Nu is een ploeg niet ieder vier jaar verzekerd van WorldTour. Renners willen altijd op het hoogste niveau rijden en voor sponsors is het verschil in media aandacht zeer belangrijk hierom zullen zij zich voorzichtiger opstellen in het aangaan van een overeenkomst.⁷ Volgens Rabobank zou de nieuwe opzet ook het gebruik van doping meer in de hand kunnen werken, omdat het belang van het winnen en daarmee het verdienen van punten nu nog groter is geworden. Daardoor is het maximale uit een renner halen nog belangrijker geworden en zullen er wellicht risico’s worden genomen.

2.4 Arbeidsrecht

De verhouding tussen renner en wielerploeg staat ten tijde van het interview geheel in het teken van de wielers cao. Volgens de ploegen is de cao er voornamelijk gekomen in verband met de Flexwet, waardoor een renner maximaal 36 maanden opvolgend of drie contracten voor bepaalde tijd kan worden aangeboden. Vacansoleil en Rabobank zijn beide content met de nieuwe cao, wellicht mede door hun betrokkenheid als “partij” bij de cao. Velocity is echter kritisch, zo is de cao te compact en ziet zij op te weinig aspecten. Er is bijvoorbeeld niets geregeld wat betreft de interne reglementen en hoe zij zich verhouden tot de renners.⁸

2.5 Tussenconclusie

Alle ploegen weten door hun ervaring grotendeels wat van hen wordt verwacht. Echter niemand kan duidelijk aangeven hoe alles in de praktijk van begin tot het eind gaat. Kenmerkend is de opmerking van de heer Van Gerwen. Deze opmerking geeft uit de praktijk het best aan hoe de situatie is:

“ik heb de UCI meerdere malen uitgedaagd om een weddenschap met mij aan te gaan dat er niemand binnen de UCI is die zelf, met de door de UCI geschreven regels, een wielerploeg in zijn geheel met alle daar bij komende aspecten kan oprichten”

⁷ Een voorbeeld van een “slachtoffer” van dit nieuwe systeem is Menchov: “Tour slaat Menchov over en kiest louter Fransen” *Algemeen Dagblad* 10 jan. 2011

⁸ De cao wordt nader beschouwd in hoofdstuk 5

3 De licentie

Om een WorldTour of Pro Continental licentie te bemachtigen moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Allereerst de voorwaarden voor een licentieaanvraag. Deze voorwaarden zijn er alleen voor een Pro Team en bestaan mede uit een deel registratie. Het Pro Continentale Team hoeft zich alleen te registreren om deel te mogen nemen aan de Pro Continental competitie. Buiten de voorwaarden die specifiek zien op de licentieprocedure is voor zowel het Pro Team als het Pro Continental Team van belang aan de algemene bepalingen te voldoen om zich te kunnen registreren en een licentie aan te vragen.

3.1 De UCI WorldTour Team Licentie

3.1.1 Algemeen

De eerste bepaling van hoofdstuk vijftien van de Cycling regulations (in het vervolg Cr), art. 2.15.001 Cr, geeft aan wat onder een de UCI WorldTour wordt verstaan. De UCI WorldTour is volgens dit artikel een competitie van professionele wielerploegen van een hoog niveau met een WorldTour-licentie, die deelnemen aan wegwedstrijden van een hoog niveau met een WorldTour-licentie. In deze bepaling valt op, dat wordt aangegeven dat de ploegen professioneel zijn, van een hoog niveau en een WorldTour Licentie hebben. De licentie waarop gedoeld wordt is de licentie uit art. 2.15.003 Cr. Volgens deze bepaling is een WorldTour-licentie: *“de toestemming van de UCI om deel te nemen in de WorldTour als ploeg met professionele renners of als organisator van een wedstrijd”*. Voor dit onderzoek is de licentie voor een WorldTour wedstrijd niet van belang omdat dit het oprichtingsproces van het Pro Team niet raakt, daarom wordt hier op niet verder ingegaan. De WorldTour-licentie kan volgens art. 2.15.004 Cr worden afgegeven aan een natuurlijk persoon of een instantie, zoals een vereniging, bedrijf of overheidsinstantie. De aanvrager van de licentie dient zich er van bewust te zijn dat de UCI de enige is die het recht heeft een WorldTour licentie te verstrekken. Door het aanvragen van een licentie verklaart de aanvrager zich te onthouden van deelname aan wedstrijden, formules en organisaties anders dan die door de UCI georganiseerd zijn. Kort gezegd verbiedt de UCI in art. 2.15.006 Cr de Pro Teams om aan andere wedstrijden mee te doen dan die van de UCI of aan de UCI gelieerde organisaties. Hiermee probeert de UCI haar machtspositie als organisator van wielervedstrijden veilig te stellen. De aanvrager van een licentie aanvaardt door de aanvraag de inhoud van de regels en voorwaarden gesteld voor een WorldTour licentie, en de UCI regelgeving in het algemeen.

3.1.2 Criteria

Er zijn achttien WorldTour-licenties te vergeven volgens art. 2.15.009 Cr. De licentiecommissie is het orgaan van de UCI dat gaat over de uitgifte van de UCI WorldTour-licentie. Zij neemt het besluit aan de hand van vier criteria. Dat zijn de criteria: sportief, ethisch, financieel en administratief, zoals is opgesomd in art. 2.15.011 Cr. Om in aanmerking te komen voor een WorldTour-licentie dient aan alle vier criteria te worden voldaan. Wanneer meer dan achttien ploegen aan deze criteria voldoen zal op basis van dezelfde criteria worden besloten welke ploeg wel en welke ploeg niet

een WorldTour licentie krijgt. Daarbij kan het zijn dat de licentiecommissie van de UCI er voor kiest om de nadruk op een bepaald criterium te leggen. Zo bepaalde de licentiecommissie dat voor de licentie van 2011 de nadruk ligt op het sportieve aspect.⁹

Sportcriterium

Het sportcriterium wordt beoordeeld aan de hand van een puntensysteem dat is goed gekeurd door de Professional Cycling Council. De punten worden gegeven aan de hand van de sportieve prestaties van de renners en zullen volgens art. 2.15.011a Cr uiteindelijk leiden tot een overzicht van het sportieve niveau van de verschillende ploegen.¹⁰ De punten zijn renner gebonden en blijven dus niet bij de ploeg. Dit kan zorgen voor vreemde situaties. Zo kan het zijn dat een ploeg eerste staat op de ranking, maar na de transferperiode ineens niet meer voldoet aan het sportieve criterium omdat renners met veel punten zijn weggegaan.¹¹ Hierdoor kan het zelfs zijn dat de licentie wordt ingetrokken. Hierop zal in het huidige en volgende hoofdstuk verder op worden ingegaan.

Een team dat geranked is bij de eerste vijftien ploegen wordt geacht aan het sportieve criterium te hebben voldaan. De ploegen die geranked zijn op plaats zestien tot en met twintig worden meer gedetailleerd bekeken. De licentiecommissie zal onderzoeken of de lagere rank komt door mindere sportieve prestaties of te wijten is aan bepaalde omstandigheden die hun effect hebben gehad op de sportieve prestaties van de ploeg. Denk hierbij onder andere aan blessure van renners, de soort wedstrijden die door de ploeg zijn gereden en de samenstelling van de ploeg. Ploegen die geranked zijn als twintigste of lager worden geacht niet aan het sportieve criterium te hebben voldaan. Een voorbeeld hiervan is Pegasus Sports, zij hadden een aanvraag gedaan voor een WorldTour licentie maar onder andere omdat zij 23ste geranked stond kwam zij niet in aanmerking voor een WorldTour licentie.¹²

Ethisch criterium

In art. 2.15.011b Cr wordt aangegeven wanneer een Pro Team of licentieaanvrager aan het criterium ethisch voldoet. Er wordt door de licentiecommissie ondermeer gekeken naar de naleving van de ploeg en haar leden van:

- de UCI regels omtrent antidoping, sportiviteit en het imago van wielrennen;
- haar contractuele verplichtingen;
- haar wettelijke verplichtingen, met name op het gebied van belastingen, sociale zekerheid en het bijhouden van de boekhouding; en
- de beginselen van transparantie en goed vertrouwen.

⁹ "Registration of UCI Pro Teams and UCI Professional Continental Teams for the 2011 Season", Persbericht UCI: 2 nov. 2011, www.uci.ch (zoek op: registration) <geraadpleegd: 9 feb. 2011>

¹⁰ Bijlage 2, pagina 4 & 5

¹¹ Andersom kan je ook een Pro Team "kopen" zoals ook is aangegeven in het hoofdstuk praktijk. Een voorbeeld hier van is Luxemburg Pro Cycling Project dat van uit het niets de beste wielerploeg is en mag deelnemen aan de WorldTour.

¹² "Registration refused for Pegasus Sports: Explanation from the UCI", Persbericht UCI: 23 dec. 2010, www.uci.ch (zoek op Pegasus) <geraadpleegd op 22 feb. 11 >

Financiële criterium

Het financiële criterium wordt beoordeeld op basis van het verslag van de Auditor (EYL) aangewezen door het UCI, die in het bijzonder kijkt naar de financiële middelen en stabiliteit. (art. 2.15.011d Cr)

Administratieve criterium

Het administratieve criterium heeft volgens art. 2.15.001e Cr betrekking op de naleving van de regels, de volledigheid van de aanvraag en de registratiedocumentatie (contracten, verzekeringen, bankgarantie, enz.), de professionaliteit en snelheid waarmee deze documentatie wordt samengesteld en het respect voor de opgelegde deadlines. Bij de invulling van dit criterium wordt uitgebreider stil gestaan in deelparagraaf 4.1.3.

De criteria van art. 2.15.011 Cr kunnen worden gebruikt om de toekenning van een licentie te weigeren of de duur ervan te beperken tot minder dan vier jaar, zelfs indien aan de voorwaarden op een andere wijze is voldaan. De aanvraag van een licentie moet worden gedaan door middel van het invullen van een aanvraagformulier opgesteld door de administratie van de UCI. Dit formulier dient te zijn voorzien van alle vereiste gegevens en documenten, aldus art. 2.15.013 Cr.¹³ De UCI administratie zal de deadline vaststellen voor het indienen van een aanvraag voor de licentie. Uit documenten van de presentatie van de UCI 2011 is deze datum 15 augustus.¹⁴ Wanneer de aanvraag te laat is ingediend zal de aanvraag niet in behandeling worden genomen, tenzij het maximum van achttien ploegen nog niet is gehaald. Voor de in behandeling name van de aanvraag moet de vergoeding voor de aanvraag, vastgesteld door de UCI WorldTour Counsel, betaald zijn voor de datum op het aanvraagformulier.¹⁵ Dat houdt in dat de vergoeding op 15 augustus of eerder moet zijn betaald. Wanneer de vergoeding niet op tijd is betaald, wordt volgens art. 2.15.015 Cr de aanvraag niet in behandeling genomen.

3.1.3 Beoordeling Licentiecommissie

De licentiecommissie onderzoekt de aanvraag van een licentie op basis van de documentatie, bestaand uit de volgende elementen:

1. het aanvraagformulier en zijn bijlagen;
2. het rapport of enig ander advies van de Auditor (EYL) benoemd door de UCI;
3. het verslag opgesteld door de UCI;
4. elk ander document of informatie verstrekt door de aanvrager of op verzoek van de UCI of de licentiecommissie om de aanvraag te beoordelen.

Door de licentiecommissie kan ook rekening gehouden worden met erkende feiten en omstandigheden.

De documentatie moet worden opgesteld in het Frans of Engels. Documenten gemaakt door derden en geschreven in een andere taal moeten vergezeld zijn van een vertaling in het Frans of Engels.

Nadat aan de in hoofdstuk 4 beschreven registratie-eisen is voldaan en de licentieaanvrager heeft voldaan aan de voor hem van toepassing zijnde bepalingen omtrent de registratie, zal de wielerploeg worden uitgenodigd voor het verdedigen van de licentieaanvraag. De procedure van de hoorzitting wordt beschreven in art. 2.15.018 ev. Cr. De licentieaanvrager

¹³ Documenten als modelcontracten en een modelbankgarantie. (subparagraaf 4.1.1)

¹⁴ Bijlage 2, pagina 2

¹⁵ Deze aanvraagvergoeding (aplicationfee) is € 15.000,- zoals opgenomen in bijlage 3

wordt tien dagen vóór de hoorzitting uitgenodigd om zijn licentiaaanvraag tijdens de hoorzitting toe te lichten en te verdedigen voor de licentiecommissie. Vijftien dagen voordat de aanvrager zijn licentiaaanvraag mag komen toelichten, dienen de UCI en de Auditor hun advies of rapport kenbaar te maken aan de licentiecommissie. Aan de aanvrager wordt een kopie van het advies of rapport op dezelfde tijd bekendgemaakt. De verklaring die de aanvrager aandraagt om zijn licentiaaanvraag te ondersteunen, dient hij in viervoud drie dagen voor de hoorzitting in te dienen, met een afschrift aan de UCI en de Auditor (EYL). Verklaringen die later worden ingebracht, worden geweigerd. Tenminste drie dagen voor de hoorzitting moet de aanvrager de licentiecommissie en de UCI in kennis stellen van de identiteit van de persoon of personen die hem zullen vertegenwoordigen of bijstaan tijdens de hoorzitting. De licentiecommissie kan niet tijdig bekendgemaakte personen weigeren te horen.

De hoorzitting kan worden uitgesteld wanneer de voorzitter van de licentiecommissie toestemming geeft. Indien een partij de hoorzitting niet kan bijwonen, zal de licentiecommissie een oordeel geven in de afwezigheid van deze partij. Tijdens de hoorzitting kan de licentiecommissie een uiterste termijn geven waarin de aanvrager bewijsstukken en informatie kan indienen die de licentiecommissie verlangt. De aanvrager dient een kopie hiervan te verzenden aan de UCI en de Auditor. Nadat deze uiterste termijn verstreken is, zullen geen stukken meer in behandeling worden genomen.

De licentiecommissie neemt haar beslissing zo snel mogelijk en, voor zo ver mogelijk vóór 20 november voorafgaand aan het eerste jaar van de licentie, art. 2.15.025 Cr. Het toekennen van de licentie wordt geacht de registratie van het eerste jaar in zich te hebben. Een licentiaaanvrager hoeft zich niet apart te registreren.¹⁶ In art. 2.15.241 Cr wordt omtrent het verlenen van een licentie een belangrijk voorbehoud gemaakt. Iedere licentie wordt verleend op voorwaarde dat een uitspraak van het CAS tot een herverdeling van de licenties kan leiden, wanneer het besluit van de licentiecommissie om een licentie te weigeren vernietigd wordt. Wanneer een ploeg een licentie heeft, blijft er dus nog steeds een mogelijkheid dat zij de licentie kwijt raken.

Na een weigering van een WorldTour-licentie biedt art. 2.15.026a Cr de licentiecommissie de mogelijkheid om op verzoek van de ploeg de aanvraagdocumentatie door te geven aan de UCI administratie die de mogelijkheid onderzoekt om de ploeg als PCT in te schrijven.

3.1.4 Licentiekosten

Voor het verstrekken van een licentie is de aanvrager volgens art. 2.15.027 Cr een vergoeding verschuldigd. De UCI WorldTour Counsel stelt dit bedrag vast.¹⁷ Is de licentie verleend voor minder dan vier jaar, in verband met een situatie dat er twijfels zijn of de ploeg duurzaam zal kunnen voldoen aan de voorwaarden van de UCI, dan wordt dit bedrag naar rato verminderd. De licentievergoeding voor het eerste jaar van registratie na de toekenning van de licentie, moet worden betaald binnen 21 dagen na de afgifte van de licentie. De licentievergoeding zal op grond van art. 2.15.016 Cr verminderd worden met de aanvraagvergoeding. Het bedrag moet

¹⁶ Dit vloeit voort uit het feit dat de eisen welke zien op de registratie onderdeel uitmaken van de toetsing voor een licentie. Wat deze (registratie) eisen inhouden komt naar voren in hoofdstuk 4.

¹⁷ De licentievergoeding is vastgesteld op € 25.000,- bijlage 3

binnen deze termijn zijn ontvangen op de bankrekening van de UCI. Bij niet tijdig betalen kan volgens art. 2.15.029 Cr de licentie worden ingetrokken en wordt een boete opgelegd. In de daarop volgende jaren moet de licentievergoeding tegelijk met de registratievergoeding worden voldaan op 1 september voor het registratiejaar. Bij iedere dag later, dient er een boete van CHF 1.000,- te worden betaald en uiteindelijk moet voor 30 september van dat zelfde jaar de licentievergoeding en boetes volledig zijn voldaan op straffe van een boete van CHF 7.500,-, weigering van de registratie en intrekking van de licentie al dus art. 2.15.030 Cr.¹⁸

3.1.5 Geldigheid van de licentie

De licentie is in beginsel geldig voor vier kalenderjaren. Volgens art. 2.15.030 Cr kan, op een met redenen omkleed verzoek van de aanvrager, de licentiecommissie een licentie verlenen voor twee of drie jaar. Dit verzoek moet worden gedaan in de aanvraag, het verzoek zal anders niet-ontvankelijk zijn. Na de verwerking van de aanvragen voor vierjarige licenties, en als het maximum van achttien licenties niet is bereikt, zal de Commissie de aanvragen voor licenties met een kortere geldigheidsduur behandelen.

Ook ambtshalve kan de licentiecommissie de duur van de geldigheid van de licentie terugbrengen tot drie, twee of één jaar, indien naar het oordeel van de commissie een dergelijke verlaging gerechtvaardigd is met betrekking tot de criteria vastgelegd in art. 2.15.011 Cr. Tegen deze beslissing van de commissie kan beroep worden aangetekend bij het Hof van Arbitrage voor de Sport (het CAS). De kandidaat die niet akkoord gaat met een licentie van beperkte geldigheid kan afzien van de licentie. Hij blijft wel de aanvraagvergoeding verschuldigd krachtens art. 2.15.016 Cr.

De licentie vervalt na het verstrijken van de termijn waarvoor de licentie is verleend, tenzij de houder een nieuwe licentie aanvraagt. Deze aanvraag dient de licentiehouder te doen met in achtneming van de eerder geschetste procedure en de betaling van de licentievergoeding.¹⁹ De licentie vervalt voor het verstrijken van de termijn wanneer aan de condities wordt voldaan voor automatische herroeping van de licentie of als de licentie wordt ingetrokken.

De licentie wordt volgens art. 2.15.037 Cr automatisch ingetrokken in het geval dat de licentiehouder vatbaar is voor faillissement of failliet wordt verklaard, of in ieder ander geval waarbij hij onder een maatregel of regime is geplaatst op grond waarvan de licentiehouder de controle verliest over de licentie, zoals bijvoorbeeld onder curatele gesteld worden. Ook in het geval dat de paying agent in staat van faillissement wordt gesteld, wordt de licentie automatisch ingetrokken. De licentie kan worden teruggegeven wanneer duidelijk is dat de paying agent op korte termijn kan worden vervangen en de continuïteit van de ploeg is gewaarborgd.

In het geval van een geschil over het intrekken van de licentie zal de president van de UCI WorldTour Council de zaak doorverwijzen naar de licentiecommissie. Zij zal de rol van arbiter op zich nemen. In geval van herroeping van de licentie zal geen terugbetaling plaatsvinden van de vergoedingen.

In art. 2.15.039 bis Cr heeft de UCI WorldTour Council de mogelijkheid om de licentie van een UCI Pro Team op te schorten. Dit kan zij doen indien zij

¹⁸ In Euro's zijn deze boetes respectievelijk € 806,58 en € 6049,36 (wisselkoers op 5 apr. 2011: 1 Euro = CHF 1,2398)

¹⁹ Onderdeel van "de eerder geschetste procedure" is de registratieprocedure welke wordt beschreven in hoofdstuk 4.

dit noodzakelijk acht om het imago van de UCI WorldTour te beschermen. In het geval dat de licentie wordt opgeschort, wordt het UCI Pro Team en haar leden verboden deel te nemen aan alle wedstrijden in de UCI WorldTour. Opschorting geeft geen implicatie dat volgens de UCI dat de regels zijn overtreden. Het is een voorzorgsmaatregel, bedoeld om het imago van de UCI WorldTour te beschermen. Geen claims kunnen volgens de Cr worden toegewezen in verband met een opschorting. De paying agent zal, voordat de UCI WorldTour Council overgaat tot het opschorten van de licentie, worden gehoord per telefoon. De opschorting wordt opgelegd voor een vaste periode van niet langer dan een maand, of totdat aan de voorwaarden gesteld aan de WorldTour ploeg om de situatie op te lossen is voldaan. Een voorbeeld van een dergelijke opschorting is voorgekomen in 2003. Toen werd de licentie van Team Coast opgeschort in verband met het niet betalen van de salarissen.²⁰

De licentiecommissie kan volgens art. 2.15.040 Cr. de licentie intrekken wanneer:

- de informatie bij het toekennen van de licentie of registratie van de WorldTour ploeg onjuist was en de licentiecommissie van oordeel is dat de verlening van de licentie of de registratie met de feitelijk situatie niet te rechtvaardigen is;
- de informatie die in aanmerking is genomen bij de toekenning van de licentie of de registratie van de UCI WorldTour ploeg zodanig is gewijzigd dat het blijvend de voorwaarden niet meer vervult, of de commissie van oordeel is dat de nieuwe situatie de afgifte van een licentie of registratie niet rechtvaardigt;
- de situatie van de UCI WorldTour ploeg, de licentiehouder, de paying agent, de belangrijkste partners of andere sponsors is aangetast of verzwakt, als gevolg van ondermeer financiële problemen, gezondheidsproblemen, overlijden, gebreken, geschillen of andere oorzaak, zodanig dat de continuïteit van het UCI WorldTour ploeg ernstig in het gedrang komt;
- het UCI Pro Team als geheel niet langer voldoet aan alle condities uit hoofdstuk 15 van de reglementen;
- de voorschriften of contractuele verplichtingen jegens de UCI of de leden van het UCI WorldTour ploeg niet worden nageleefd door, of toe te schrijven aan het beheer van het UCI WorldTour ploeg;
- handelingen gepleegd door of toe te schrijven aan het UCI WorldTour ploeg of haar leden waardoor bij voortzetting van de licentie de belangen of de reputatie van de UCI WorldTour ernstig geschaad zouden worden; en
- in alle andere gevallen uiteengezet in hoofdstuk 15 van de Cycling regulations.

3.1.6 Transfereren van de licentie

De licentiehouder heeft in art. 2.15.043 Cr de mogelijkheid gekregen om de licentie over te dragen naar een derde partij met als voorwaarde dat de licentiecommissie akkoord gaat. De derde dient wel de gehele aanvraagprocedure te doorlopen en de aanvraagvergoeding af te dragen. De licentie kan pas twee jaar na verlening worden overgedragen aan een derde. Een licentie die minder dan drie jaar geldig is kan niet worden overgedragen. De overdrachtsvergoeding verschuldigd aan de UCI is gelijk

²⁰ "SUSPENSION OF TEAM COAST", Persbericht UCI: 8 jun. 2003, www.uci.ch, (zoek op: Team Coast) <geraadpleegd d.d. 21 mrt. 2011>

aan de licentievergoeding en zal worden teruggestort wanneer de overdracht niet wordt goedgekeurd.

3.2 Algemene bepalingen UCI Pro Team

Buiten de bepalingen die zien op het verkrijgen van een licentie, is het ook belangrijk dat het team voldoet aan de algemene bepalingen die gelden ten aanzien van een UCI Pro Team. Deze bepalingen gaan onder andere over de organen van een Pro Team, waar deze organen aan moeten voldoen, waar de naam van de Pro Team aan moet voldoen, hoe de nationaliteit wordt vastgesteld enzovoorts. Wanneer een Pro Team niet aan deze algemene bepalingen voldoet, kan dat leiden tot het weigeren van de licentie of de registratie. Zo kan het zijn dat de licentie geweigerd wordt, omdat de naam van de ploeg voor verwarring met een ander Pro Team kan zorgen. Indien de licentie is verleend en de ploeg blijkt later niet te voldoen aan de algemene bepaling, kan de UCI de licentie intrekken zoals net is beschreven in subparagraaf 3.1.5.

3.2.1 Identiteit

Een UCI WorldTour ploeg is een ploeg die in het bezit is van een licentie uitgegeven door de UCI om deel te nemen aan de UCI WorldTour wedstrijden. De ploeg wordt aangeduid door een specifieke naam. De naam van het UCI Pro Team moet de naam ofwel een merknaam zijn van de belangrijkste partner, of die van één of beide van de twee belangrijkste partners of de naam van de paying agent. Op uitdrukkelijk verzoek kan de Professional Cycling Council een machtiging geven om de WorldTour ploeg een andere benaming te geven die is gekoppeld aan het UCI WorldTour ploeg project. De licentiecommissie kan weigeren de licentie te verlenen wanneer de naam van een nieuwe UCI WorldTour ploeg, zijn paying agent of belangrijkste partners voor verwarring kan zorgen met een andere UCI WorldTour ploeg. (art. 2.15.050 Cr)

Een UCI WorldTour ploeg bestaat uit de houder van de UCI WorldTour-licentie, de renners geregistreerd bij de UCI als leden van het team, de paying agent, de sponsors en alle andere partijen gecontracteerd door de paying agent die zorgen voor de permanente werking van het team.²¹ Iedere UCI WorldTour ploeg moet uit tenminste 23 renners, twee teammanagers en acht andere personeelsleden bestaan die op basis van een fulltime contract werkzaam zijn voor het gehele registratiejaar.

De nationaliteit van een UCI WorldTour ploeg wordt bepaald door de keuze van de ploeg zelf. Zij heeft de keuze tussen:

- het land waar de paying agent statutair is gevestigd;
- het land waar de licentiehouder statutair is gevestigd; of
- het land waar een product of service wordt afgezet door de hoofdsponsor of een onderdeel van de hoofdsponsor.

Het Professional Cycling Council moet op zijn laatst op 1 oktober voorafgaand aan het eerste registratiejaar geïnformeerd worden over de nationaliteitskeuze van de ploeg. Wordt de keuze niet of niet op tijd bekend gemaakt, dan zal de nationaliteit bepaald worden door de plaats van de statutaire zetel van de paying agent. De nationaliteit blijft voor de gehele duur van de licentie hetzelfde en kan niet worden gewijzigd, tenzij de Professional Cycling Council akkoord gaat met een nieuwe paying agent

²¹ Denk hierbij aan: de manager, teammanager, coach, teamarts, paramedische medewerker, monteur, accountant etc.

zoals is beschreven in art. 2.15.061 Cr. In dat geval kan de ploeg opnieuw een keuze maken zoals hier boven is beschreven.

De leden van een WorldTour ploeg mogen geen link hebben met de leden van andere WorldTour ploegen en continentale professionele ploeg of de organisatoren van een UCI WorldTour wedstrijd, welke het sportieve verloop van wedstrijden beïnvloedt of waarvan geacht wordt het wedstrijdverloop te beïnvloeden. Het is de plicht van de licentiehouder om tijdens de licentieaanvraagprocedure het mogelijke bestaan of aanwezigheid van een dergelijke link aan te geven, of zo snel mogelijk, indien de link na de registratie aan het licht komt. Wanneer de UCI anders dan door toedoen van de UCI Pro Team achter een link komt, zal zij de ploeg beboeten en kan zelfs intrekking van de licentie volgen.

Voor 31 december van het registratiejaar moet de ploeg een voorbeeld van het teamtenue zowel fysiek en digitaal bij de UCI inleveren. De ploeg kan slechts één ontwerp (kleur en opmaak) tenue hebben. De kleding wordt beoordeeld door de President van de PCC. De tenues en daarmee de licentieaanvraag kunnen worden geweigerd indien het ontwerp te veel lijkt op het tenue van een ander team. Alle uitrusting die het team gebruikt moeten voldoen aan de eisen gesteld in de artikelen 1.3.001 tot en met 1.3.025 Cr.

3.2.2 De licentiehouder

Een sponsor, paying agent of ieder ander (rechts)persoon geaccepteerd door de licentiecommissie kan de houder van de licentie zijn. (art. 2.15.054 Cr)

3.2.3 Sponsoren

Sponsoren zijn de personen, bedrijven of instanties die bijdragen aan de financiering van de ploeg. Van deze sponsors kunnen er maximaal twee worden aangewezen als de belangrijkste partners. De belangrijkste partners en sponsoren moeten een overeenkomst met de ploeg aangaan voor één of meerdere volledige jaren. Iedere overeenkomst met betrekking tot het inkomen van de ploeg moet worden ondertekend door de directe schuldenaar van dat inkomen. (art. 2.15.055 Cr)

3.2.4 Paying agent

De paying agent zal, behoudens regels voor vertegenwoordiging voor de licentiecommissie, voor alle doeleinden ten aanzien van de UCI reglementen het Pro Team vertegenwoordigen. De paying agent is een rechtspersoon volgens het recht van het land waar het bedrijf zijn statutaire zetel heeft. Zij is degene die namens de ploeg contracten aangaat met renners of andere personen voor de werking van de wielerploeg. Zij kan echter slechts handelingen verrichten door tussenkomst van fysieke personen die een licentie hebben zoals in art 1.1.010 Cr is aangegeven.

De UCI WorldTour-licentie moet exclusief en direct door de paying agent worden geëxploiteerd. De licentiehouder kan zelf als paying agent opereren. Als de licentiehouder de exploitatie van de licentie overlaat aan een derde partij die optreedt als paying agent, blijft de licentiehouder zelf hoofdelijk aansprakelijk voor iedere verplichting van de paying agent tot de UCI WorldTour. Wanneer de paying agent niet een primaire partner is van de ploeg, zal het managen van de ploeg de enige activiteit zijn van de paying agent. De paying agent kan zijn huidige activiteiten slechts blijven beoefenen wanneer de licentiecommissie ontheffing heeft verleend.

De paying agent dient dezelfde entiteit te blijven voor de periode waarvoor de licentie is verstrekt, tenzij de PCC toestemming heeft gegeven voor de verandering van de entiteit. De paying agent dient alle activiteiten van de ploeg te beheren vanuit een statutaire zetel. De statutaire zetel van de paying agent wordt vastgesteld naar het land waar de paying agent is onderworpen aan inkomstenbelasting en sociale zekerheid als werkgever voor alle activiteiten ten opzichte van het UCI Pro Team. Indien de statutaire zetel wordt verplaatst naar een ander land, wordt de licentie automatisch ingetrokken. De paying agent en de belangrijkste partners moeten de UCI WorldTour onverwijld en binnen tien dagen informeren over de volgende aspecten: verandering van de zetel van het bedrijf, vermindering van het kapitaal, verandering van rechtsvorm of identiteit (bijvoorbeeld door fusie of overname), een verzoek voor of uitvoering van enige overeenkomst of enige maatregel met betrekking tot alle schuldeisers. De informatie zoals bedoeld in dit artikel moet tegelijkertijd worden toegezonden aan de Auditor (EYL) (art. 2.15.063 Cr)

3.3 Algemene bepalingen Professional Continental Team

Voor de Professional Continental Teams (PCTs, ook wel Pro Continental Teams) is geen licentieprocedure waar, buiten de registratie, eisen worden gesteld aan de ploeg. De PCTs kunnen deelnemen aan continentale wedstrijden door zich te registreren. De paragraaf "Licentie", zoals die is opgenomen voor de Pro Teams, is om die reden niet opgenomen in dit onderzoek. Over het PCT is wel een vergelijkbare paragraaf met algemene bepalingen zoals de Pro Teams die ook kennen in de Cycling Regulations.

3.3.1 Identiteit

Volgens art. 2.16.001 Cr is een Professional Continental Team (PCT) een organisatie opgericht om deel te nemen in wegwedstrijden die openstaan voor PCT's zoals in art. 2.1.005 Cr. De ploeg moet een unieke naam hebben en zijn geregistreerd in overeenstemming met de bepalingen in hoofdstuk 16 van de Cycling Regulations.²² Een duidelijk verschil met de vergelijkbare bepaling voor Pro Teams, art. 2.15.001 Cr, is dat is opgenomen dat de Pro Teams een toestemming (licentie) nodig hebben voor de deelname aan de WorldTour terwijl PCTs zich moeten registreren. Een PCT omvat: alle renners die bij de UCI geregistreerd zijn als leden van het team, de paying agent, de sponsors en alle andere personen die zijn gecontracteerd door de paying agent en / of de sponsors voor de verdere exploitatie van het team (manager, team manager, coach, paramedische medewerker, monteur, enz.).

Iedere PCT, moet ten minste zestien renners, twee teammanagers en drie andere personeelsleden (paramedische assistent, mechanica, enz.) op een fulltime basis voor het hele jaar van registratie in dienst nemen.

Sponsors zijn de personen, bedrijven of organisaties die bijdragen aan de financiering van het PCT. Een maximum van twee sponsors kan worden aangeduid als de belangrijkste partners van de professionele continentale ploeg.

De belangrijkste partner(s) en de paying agent verbinden zich voor hele jaren aan de PCT. Ieder contract met betrekking tot de inkomsten voor de PCT moet direct worden ondertekend door de partij die feitelijk

²² Hoofdstuk 16 is het hoofdstuk van de Cycling Regulations dat gaat over de Professional Continental Teams

verantwoordelijk is voor het betalen van deze inkomsten. De belangrijkste partner(s) en de paying agent kunnen in deze hoedanigheid alleen in betrekking staan tot één professionele continentale ploeg. Het kan bijvoorbeeld niet zo zijn dat Shimano ook belangrijkste partner of paying agent is bij een andere wielerploeg dan Skill-Shimano.

De naam van het PCT is de bedrijfs- of merknaam van de belangrijkste partner of de twee belangrijkste partners of van een van de twee, de naam van de paying agent, of een andere naam in verband met het project van de professionele continentale ploeg. De UCI kan iedere naam weigeren die waarschijnlijk de reputatie of het imago van wielrennen of dat van de UCI schaadt. De nationaliteit van het PCT wordt bepaald door het land van het geregistreerde kantoor, woonplaats of zetel van de paying agent.

3.3.2 Paying agent

Het PCT wordt voor alle doeleinden ten aanzien van de UCI reglementen vertegenwoordigd door de paying agent. De paying agent dient een (rechts)persoon te zijn, die wettelijk het recht heeft werknemers in dienst te nemen. Hij ondertekent namens het PCT de contracten met de renners. De paying agent kan slechts handelen door middel van individuen. Deze individuen dienen wel in het bezit te zijn van een licentie van de UCI.²³

Als geen van de twee belangrijkste partners de paying agent is voor het team, kan de paying agent alleen een natuurlijk persoon zijn of een rechtspersoon wiens enige inkomsten, inkomsten zijn uit reclame of sponsoring van de PCT. De paying agent mag zich alleen bezig houden met de werking en ontwikkeling van een professionele continentale ploeg. De gehele inkomsten zijn voor deze activiteit alleen.

De paying agent en de belangrijkste partners zijn gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor alle financiële verplichtingen van het PCT aan de UCI en de nationale bonden. Daarbij inbegrepen zijn de boetes die aan de ploeg door beide bonden kunnen worden opgelegd. De statutaire zetel of woonplaats van de paying agent is gevestigd in het land waar de paying agent zal worden onderworpen aan belastingen en sociale lasten als werkgever voor al haar activiteiten met betrekking tot de professionele continentale ploeg.

3.4 Tussenconclusie

Uit het stuk UCI WorldTour licentie kan niet een duidelijke procedure worden gehaald. Dit komt voornamelijk omdat de “licentieprocedure” in de praktijk één procedure vormt met de “registratieprocedure”. Opmerkelijk is dat een PT wel en een PCT geen licentie nodig heeft. Dat is ook de reden dat er geen licentieprocedure voor de PCT is opgenomen in de reglementen.

In subparagraaf 4.1.5. komt de duur van de licentie aan de orde. Volgens de reglementen wordt een aanvraag voor minder dan vier jaar pas beoordeeld wanneer alle vierjarige aanvragen zijn beoordeeld en het maximum van achttien ploegen nog niet is gehaald. Wanneer een ploeg een aanvraag indient die volgens de licentiecommissie niet voor vier jaar verleend kan worden, wordt deze ambtshalve beperkt tot drie, twee of één jaar. De reglementen geven in dat geval niet aan dat gewacht wordt tot alle vierjarige licenties zijn verleend.

²³ Welke individuen een licentie van de UCI kunnen hebben zijn opgesomd in art. 1.1.010 van de Cycling regulations.

De algemene bepalingen zijn in grote lijnen het zelfde voor een PT en een PCT. Toch zijn er wel degelijk afwijkingen. Deze zien met name op een strenger regime voor het PT. Denk hierbij aan het personeel dat de ploeg in dienst moet hebben. Hoewel de algemene bepalingen grotendeels het zelfde zijn, heeft de UCI toch gekozen voor verschillende formuleringen. Deze verschillende formuleringen kunnen bedoeld of onbedoeld leiden tot verschillende eisen, hetgeen de reden is voor het gescheiden opnemen van de eisen. Een voorbeeld van een verschil in de algemene bepalingen is de keuze van de nationaliteit van de ploeg. Een PT kan een keuze maken uit een aantal opties. Bijvoorbeeld de statutaire vestiging van de paying agent, licentiehouder of het land waar het product of de service wordt afgezet door de hoofdsponsor. (art. 2.15.051 Cr) De nationaliteit van het PCT wordt bepaald door de statutaire zetel van de paying agent. (art. 2.16.007 Cr) Dat een PCT niet kan kiezen voor de vestiging van de licentiehouder is logisch: die hebben ze niet. Waarom een PCT niet kan kiezen voor de nationaliteit van de sponsor is niet te verklaren. Dat houdt namelijk in dat de paying agent altijd in het land moet worden gevestigd van de hoofdsponsor of de hoofdsponsor de paying agent moet zijn. Want wat heeft een puur op Nederland gericht bedrijf X aan het sponsoren van een ploeg met meneer Y als paying agent in Spanje waardoor er sprake is van een PCT uit Spanje?

4 De registratie

De UCI reglementen beschrijven het registratieproces voor de Pro Teams in art. 2.15.065 tot en met 2.15.072 Cr. Voor het PCT is een vergelijkbaar registratieproces opgenomen in art. 2.16.010 tot en met 2.16.017 Cr. Beide registratieprocessen lijken veel op elkaar. Omdat beide processen niet identiek zijn, en op sommige punten veel verschillen, is het voor de leesbaarheid niet wenselijk om beide processen in één paragraaf te behandelen. Hierdoor kan het zo zijn dat bepaalde stukken nagenoeg hetzelfde zijn.

Allereerst zal voor het PT de registratie en de beoordeling daarvan worden beschreven in paragraaf 4.1 en 4.2. Daarna zal de registratie en beoordeling voor PCT's aan bod komen in paragraaf 4.3 en 4.4. het hoofdstuk zal worden afgesloten met een tussenconclusie in paragraaf 4.5.

4.1 Registratie Pro Teams

Ieder jaar moet een Pro Team zich opnieuw registreren vóór het volgende jaar, het "registratiejaar". De registratie moet plaatsvinden in overeenstemming met de procedure uiteengezet in de reglementen. Ook voor de aanvrager van een Pro Team licentie zijn er regels die gaan over de registratie. Dit is verklaarbaar, omdat volgens de reglementen een licentiaaanvraag direct de registratie met zich meebrengt. Dit blijkt uit ondermeer art. 2.15.026 en art. 2.15.070 Cr, maar ook uit de artikelen zelf die gaan over de registratie. In deze artikelen wordt meestal gesproken over het Pro Team en de licentiaaanvrager.

4.1.1 1 augustus

Voor 1 augustus voorafgaand aan het registratiejaar moet het Pro Team of de licentiaaanvrager het model van de bankgarantie welke zij van plan is te gebruiken en een standaardovereenkomst of overeenkomsten die reeds zijn overeengekomen met renners, naar de UCI sturen.²⁴ Op de bankgarantie moet duidelijk zijn aangegeven welke bank de garantie zal uitgeven, zodat kan worden bekeken of de bank door de UCI is erkend. De standaardcontracten moeten duidelijk maken waarin het contract afwijkt van de standaarden uit de reglementen. (art. 2.15.065 Cr)

Het standaardovereenkomst en bankgarantie worden alleen ter informatie aangenomen. De UCI heeft geen enkele verplichting de documenten te toetsen. Het team is zelf verantwoordelijk voor het in overeenstemming brengen van de documenten met de reglementen en de wettelijke verplichtingen. Dat de UCI geen commentaar heeft gegeven op de documenten houdt niet in dat ze zijn goedgekeurd en in overeenstemming zijn met de regels.²⁵

4.1.2 1 september

In art. 2.15.066 Cr is opgenomen dat op 1 september voorafgaand aan het registratiejaar jaarlijks registratiekosten moeten worden betaald door het

²⁴ Bankgarantie moet zijn opgesteld in het Engels, Frans, Italiaans of Spaans

²⁵ Dit is de grondslag voor de problemen die de ploegen ervaren zoals aangegeven in paragraaf 2.1

UCI Pro Team aan de UCI.²⁶ Op het niet op tijd betalen staat een verhoging van CHF 1.000,- per dag. Op het niet betalen van de registratiekosten en eventuele verhogingen voor 30 september staat weigering van de registratie, intrekking van de licentie en een boete van CHF 7.500,-.²⁷ De aanvrager van een WorldTour licentie dient de registratiekosten te betalen binnen 21 dagen na de verlening van de licentie. Op het niet betalen van de registratiekosten binnen deze termijn staat het intrekken van de licentie en een boete van CHF 7.500,-. De hoogte van de registratiekosten wordt ieder jaar vastgesteld door de Professional Cycling Counsel. Voor 2011 zijn de registratiekosten vastgesteld op € 50.000,-.²⁸

4.1.3 1 oktober

Op 1 oktober voorafgaand aan het registratiejaar moet het Pro Team of licentieaanvrager indienen bij het hoofdkantoor van de UCI:

1. de originele bankgarantie van de eerder afgegeven abstracte bankgarantie, of een aanvullende garantie in overeenstemming met art. 2.15.092 Cr en verder. De bankgarantie moet overeenkomen met het model. Bij afwijking van het model kan de registratie geweigerd worden. Een PT dat verlenging van de huidige licentie vraagt kan volstaan met de uitbreiding van de huidige bankgarantie;
2. en een lijst met:
 - a. de exacte naam van het Pro Team;
 - b. het adres (inclusief telefoon- en faxnummer en het e-mailadres) waarmee gecommuniceerd dient te worden;
 - c. de naam en het adres van de UCI Pro Team licentiehouder, paying agent, algemeen manager, belangrijkste partners, accountant, teammanager, assistent teammanager en de teamarts;
 - d. naam, voornaam, adres, nationaliteit en geboortedatum van alle renners;
 - e. overzicht van de taakverdeling met taakomschrijving zoals in bepaling 1.1.082; en
 - f. naam en contactdetails van degene die verantwoordelijk is voor de registratie en boekhouding en die zal fungeren als eerste contactpersoon in het registratieproces namens het UCI Pro Team.

Op te laat indienen staat een verhoging van CHF 1.000,- per dag. De aanvraag wordt niet getoetst tot de aanvraag compleet is. Of de registratie binnen de termijnen kan worden voltooid is de verantwoordelijkheid van het UCI Pro Team, of in het geval van een licentieaanvraag de aanvrager.

Tot registratie wordt besloten op basis van de beoordeling van de UCI administratie in overeenstemming met de criteria opgenomen in bepalingen 2.15.011 tot en met 2.15.011e.²⁹

De paying agent dient voor 1 oktober een aantal documenten aan te leveren aan de Auditor (EYL). De volgende documenten moeten worden aangeleverd:

1. de gecontroleerde jaarrekening van het laatste boekjaar, met het auditrapport van de accountant;
2. tussentijdse cijfers tot en met 31 augustus van het lopende jaar;
3. winst- en verliesprognoses voor het lopende jaar;

²⁶ Op 1 september dienen ook, indien van toepassing, de licentiekosten te worden betaald zoals in deelparagraaf 4.1.4 aan bod is gekomen.

²⁷ In Euro's zijn deze boetes respectievelijk € 764,85 en € 5736,38 (wisselkoers op 5 apr. 2011: 1 Euro = CHF 1,3124)

²⁸ Bijlage 3

²⁹ Dit zijn de criteria voor het uitgeven van een licentie

4. plan voor de voorspelling van het cashflow tot het einde van het jaar;
5. begroting voor het jaar van inschrijving met toelichtingen;
6. maandelijkse cashflowbegroting voor het registratie jaar;
7. financieel plan voor de periode waarvoor de licentie wordt verleend of het restant van de licentieperiode.

De vereiste documenten moeten worden opgesteld in overeenstemming met de modellen en instructies van de administratie van de UCI. Onder de documenten die nodig zijn voor de audit vallen ook alle contracten overeengekomen met de renners. Het aantal van deze contracten dat goedgekeurd is door de Auditor (EYL), moet ten minste tien zijn op 1 oktober en vijftien op 20 oktober. Alle contracten, tenminste 23, moeten worden ingediend bij en goedgekeurd door de Auditor (EYL) op uiterlijk 1 december. Het budget en de bankgarantie, die ingediend moeten worden vóór 1 oktober, moeten rekening houden met alle renners die de UCI WorldTour ploeg of de aanvrager van plan is aan te werven.

De paying agent, of de licentiaanvrager, moet aan de door UCI benoemde Auditor (EYL) alle documenten en informatie, die nodig zijn voor de controle, uiterlijk op 1 oktober voorafgaand aan het jaar van registratie aanleveren. In het geval van vertraging zal de registratievergoeding automatisch worden verhoogd met CHF 1.000,- per dag. Deze verhoging wordt niet opgelegd als art. 2.15.067 Cr van toepassing is op dezelfde periode.³⁰ De audit zal worden uitgesteld tot de documentatie in orde is. Het risico dat de controle niet kan worden voltooid binnen de termijn is de verantwoordelijkheid van de UCI Pro Team of de licentiaanvrager.

4.2 Beoordeling registratie Pro Teams

4.2.1 Advies Auditor (EYL)

Na de deadline van 1 oktober dient de auditor te doen toekomen aan de UCI een advies over de registratiedocumentatie dat is ingediend door de UCI Pro Team of de aanvrager van een licentie. In dit advies wordt met name vermeld of de documentatie de volgende essentiële documenten bevat: de begroting, de sponsorcontracten (naar behoren ondertekend) met de belangrijkste partners, de bankgarantie, ten minste twaalf contracten met de renners (naar behoren ondertekend) en alleen voor de nieuwe teams: een beschrijving van de structuur van het team, samen met een kopie van de oprichtingsakte van de paying agent. Het advies vormt geen oordeel over de conformiteit van deze documenten met de eisen uit de van toepassing zijnde wetten en regelgeving. Een kopie van het advies zal worden toegezonden aan de aanvrager of Pro Team. Na de adviezen zal de UCI een overzicht op haar website plaatsen van alle WorldTour ploegen en licentiaanvragers die voldoen aan de beschreven registratiedocumentatie.³¹ Straffen voor te laat indienen als in art. 2.15.067 en 2.15.069 Cr zijn overeenkomstig van toepassing.

4.2.2 Oordeel UCI Administratie

Op 1 november, zal de UCI administratie haar oordeel bekendmaken over de registratie van het UCI Pro Team of aanvragers van een WorldTour

³⁰ In dit artikel moet het Pro Team dezelfde documenten sturen naar de UCI.

³¹ Een voorbeeld van een dergelijke bekendmaking: "Publication of the list of teams that have applied for registration with the UCI", official information, www.uci.ch, (zoek op: registration) <geraadpleegd op: 24 mrt. 2011>

licentie. De documentatie van een licentieverzoek zal worden doorgegeven aan de licentiecommissie. Moet de licentiecommissie een UCI WorldTour licentie toekennen, dan keurt zij de registratie op hetzelfde moment goed. Een UCI Pro Team in het bezit van een UCI WorldTour licentie, waarvan de registratiedocumentatie in orde is bevonden door de UCI administratie, zal direct worden geregistreerd voor het registratiejaar. Door zich te registreren verklaart de ploeg deel te nemen aan het biologisch paspoortprogramma.³²

4.2.3 Hoorzitting Licentiecommissie

Als de UCI administratie beslist dat zij de registratie van het UCI Pro Team moet afwijzen, dan stelt zij de licentiehouder en de paying agent in kennis. Tenzij de houder afziet van de licentie, zal de UCI administratie de zaak naar de licentiecommissie doorverwijzen. De procedure bij de licentiecommissie gaat als volgt:

1. de licentiecommissie nodigt het UCI Pro Team uit voor een hoorzitting, met een voorafgaande mededeling aan de ploeg van minimaal tien dagen;
2. de aanvrager dient bij alle documenten ter ondersteuning van zijn aanvraag tenminste vijf dagen voor de datum van de hoorzitting bij de commissie in te dienen, met een afschrift aan de UCI. Documenten die zijn ingediend na deze termijn worden automatisch genegeerd;
3. tenminste vijf dagen vóór de datum van de hoorzitting, stelt de UCI WorldTour ploeg de licentiecommissie en de UCI in kennis van de identiteit van de personen die hem zal vertegenwoordigen of die de hoorzitting bijwonen. De licentiecommissie kan weigeren personen te horen die niet aangemeld zijn binnen deze termijn;
4. de UCI kan deelnemen aan de hoorzitting.³³ De Auditor (EYL) benoemd door de UCI kan worden gehoord op verzoek van het UCI Pro Team, de UCI en de licentiecommissie;
5. de licentiecommissie zal haar beoordeling baseren op de criteria uit art. 2.15.011a Cr en verder.

Mocht de licentiecommissie de registratie weigeren, dan wordt de licentie van de UCI WorldTour ploeg automatisch ingetrokken. Tegen dit besluit kan beroep worden ingesteld bij het CAS. (art. 2.15.071 Cr) De licentiecommissie zal de documentatie doorgeven aan de UCI administratie die de registratie van de ploeg als een PCT kan beoordelen. De UCI WorldTour ploeg zal voor de licentiecommissie worden vertegenwoordigd door de licentiehouder, of met zijn toestemming de paying agent.

Voor iedere renner of persoon die door de ploeg wordt gecontracteerd na de registratieperiode, moet de Auditor (EYL) een aanvullend rapport aanleveren.

De UCI WorldTour ploeg moet de UCI administratie in kennis stellen binnen een week nadat een van de personen of instanties uit hoofde van art. 2.15.067. lid 2 sub c en d Cr de UCI WorldTour ploeg verlaat voor welke reden dan ook. Ook moet iedere wijziging in de gegevens van de lijst in art. 2.15.067. lid 2 Cr, worden gemeld binnen een week aan de UCI WorldTour administratie voor goedkeuring. Indien van toepassing kan deze

³² Dit programma houdt in dat voor iedere renner een elektronisch dossier wordt aangelegd met daarin de resultaten van de bloed- en urinetests, en de bloedwaarden en steroïdenwaarden van de renner. Daarbij dienen de renners ook aan te geven waar ze te vinden zijn, de zo genaamde "whereabouts"

³³ De positie van de UCI is in een dergelijk geval te vergelijken met een bestuursorgaan dat bij de bezwaarschriftencommissie haar besluit komt toelichten en/of verdedigen.

goedkeuring slechts worden gegeven na ontvangst van het aanvullend verslag van de Auditor (EYL) en ontvangst van een extra bankgarantie. Alleen de renners die voorkomen op de lijst goedgekeurd door de UCI administratie, kunnen deelnemen aan de wielervedstrijden als leden van hun UCI WorldTour ploeg, zo bepaalt art. 2.15.073 Cr.

Met uitzondering van de bepalingen in art. 2.15.069bis, zal de UCI geen automatische uitspraken doen over de voortgang van de registratieprocedure. Het is de taak van de belanghebbende om informatie te vragen van de UCI. (art. 2.15.074 Cr) De reglementen beschrijven hier de grondslag voor de passiviteit die de ploegen ervaren in de praktijk, zoals blijkt uit het hoofdstuk praktijk.

Controles en audits gedaan door de UCI zijn beperkt tot het noodzakelijke en zullen niet resulteren in de aansprakelijkheid van de UCI. Dit is expliciet opgenomen in art. 2.15.075 Cr.

4.3 Registratie Professional Continental Teams

Ieder jaar moeten PCTs de UCI verzoeken om hen te registreren voor het volgende jaar. De registratie dient te geschieden in overeenstemming met de hieronder uiteengezette procedure.

4.3.1 1 augustus

Voor 1 augustus voorafgaand aan het registratiejaar moet de PCT de tekst van de bankgarantie die zij van plan is te gebruiken en een standaardovereenkomst of overeenkomsten reeds overeengekomen met de renners naar de UCI sturen.³⁴ De UCI neemt de documenten slechts ter kennis name aan, de documenten worden nu nog niet beoordeeld tenzij er sprake is van een overeenkomst tussen een wielrenner en ploeg die niet voldoet aan het minimummodel van art. 2.16.052 Cr. De PCT blijft zelf verantwoordelijk voor het in overeenstemming brengen van de documenten met de reglementen en wettelijke vereisten.

4.3.2 15 augustus

Op 15 augustus op zijn laatst moet de ploeg de UCI verzoeken, door middel van het officiële formulier dat door de administratie van de UCI is toegezonden, de registratiedocumenten te leveren. Ieder verzoek ingediend buiten de hierboven genoemde termijn of zonder het formulier wordt niet in behandeling genomen. Op het verzoek moet de naam en het adres van een contactpersoon van het team die is belast met de registratieprocedure voor de PCT status vermeld zijn. Het verzoek kan niet worden gedaan zonder dit formulier. De administratie van de UCI zal bevestigen wanneer zij het verzoek hebben ontvangen en stuurt de registratiedocumenten aan de persoon die verantwoordelijk is voor het verzoek. Zonder dit officiële verzoek is het niet mogelijk een professionele continentale ploeg status te verkrijgen. Slechts een team waarvan de aanvraag voor een UCI WorldTour licentie is afgewezen, kan voor registratie als PCT buiten deze termijn om. Deze ploeg moet binnen vijf dagen na het ontvangen van de afwijzende beslissing het verzoek doen om als PCT geregistreerd te worden. In dat geval zal de administratie van de UCI een aanvullende termijn stellen voor de registratiedocumenten in te dienen.

³⁴ De bankgarantie moet zijn opgesteld in het Engels, Frans, Italiaans of Spaans

4.3.3 1 september

Op 1 september voorafgaand aan het registratiejaar moet door het PCT de registratiekosten worden betaald.³⁵ Per dag dat het PCT in gebreke blijft met het betalen van de registratiekosten, worden deze verhoogd met CHF 500,- per dag.³⁶

4.3.4 1 oktober

Op 1 oktober voorafgaand aan het registratiejaar dient de ploeg die een PCT status aanvraagt de volgende documenten naar het UCI hoofdkantoor te zenden:

1. het origineel van de eerst gevraagde bankgarantie, in overeenstemming met het model uit 2.16.054 en opgemaakt in het Frans, Engels, Italiaans of Spaans. De bankgarantie dient geldig te zijn tot 31 maart van het jaar na het registratiejaar;
2. een lijst met:
 - a. de exacte naam van de PCT;
 - b. het adres waarmee gecommuniceerd dient te worden (inclusief telefoonnummer, faxnummer en e-mailadres);
 - c. de naam en adres van de belangrijkste partners, paying agent, manager, team manager, assistent team manager en het teamarts;
 - d. de namen, voornamen, adressen, nationaliteiten en geboortedata van de renners;
 - e. een overzicht van de taken zoals is aangegeven in art. 1.1.082 Cr.;
 - f. de naam van de persoon die verantwoordelijk is voor de registratie en boekhouding en de persoon zal zijn waarmee in beginsel contact moet worden gezocht tijdens het registratieproces.

In geval van vertraging zullen de registratiekosten automatisch worden verhoogd met CHF 500,- per dag. De beoordeling van de registratiedocumentatie zal niet starten voordat aan alle condities is voldaan. Zolang de ploeg niet is geregistreerd, heeft zij geen recht op een PCT-status.

4.4 Beoordeling registratie Professional Continental Team

De registratie van het PCT zal worden beoordeeld op basis van de criteria: ethisch, financieel en administratief. De financiële en administratieve criteria worden beoordeeld op basis van een rapport opgemaakt door de auditor (EYL) aangewezen door de UCI. Bij het financiële criterium wordt primair gekeken naar de middelen en stabiliteit van de ploeg in financieel opzicht. Het administratieve criterium dat is opgenomen in art. 2.16.013b Cr omvat primair de volledigheid van de aanvraag- en registratiedocumentatie, de professionaliteit en snelheid waarmee de documentatie is opgezet, en het respect voor deadlines.³⁷

Het ethische criterium zal onder andere inhouden het respect van de ploeg en zijn leden voor:

³⁵ Voor 2011 is zijn de registratiekosten voor een PCT vastgesteld op € 16.000,-, Bijlage 3

³⁶ In Euro's is deze boete € 76,49 (wisselkoers op 5 apr. 2011: 1 Euro = CHF 1,3124)

³⁷ Onder aanvraag en registratiedocumentatie wordt onder andere verstaan: contracten, verzekeringen, bankgarantie etc.

- de UCI reglementen zoals regels over antidoping, sportiviteit en het imago van wielrennen;
- zijn contractuele verplichtingen;
- zijn wettelijke verplichtingen, met name op het gebied van betalen van belasting, sociale zekerheid en het bijhouden van de boekhouding; en
- de beginselen van transparantie en goed vertrouwen.

De ploeg die een PCT status aanvraagt, moet alle documenten en informatie die nodig zijn voor de audit niet later indienen dan 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het registratiejaar. In het geval van vertraging zal de registratievergoeding automatisch verhoogd worden met CHF 500,- per dag. Deze boete wordt niet opgelegd in geval van 2.16.012 wanneer zij beide gaan over dezelfde periode.³⁸ De audit zal worden opgeschort tot alle benodigde documenten in orde zijn. Onder de documenten die nodig zijn voor de registratie vallen ook de contracten met de renners. Het aantal goedgekeurde contracten moet op 1 oktober tien zijn en vijftien op 20 oktober. Alle contracten, op zijn minst zestien, moeten in het bezit gesteld en goedgekeurd zijn door de auditor niet later dan op 1 december. In het budget en de bankgarantie moeten alle renners zijn meegenomen die PCT van plan is aan te werven.

4.4.1 Advies Auditor

Na de deadline van 1 oktober, zal de auditor verslag doen aan de UCI administratie over de registratiedocumenten verkregen van de ploeg die de PCT-status aanvraagt. In dit verslag zal uitdrukkelijk naar voren komen of het dossier de volgende documenten bevat: het budget, sponsorcontracten die correct ondertekend zijn door de belangrijkste partners, bankgarantie, op zijn minst tien contracten met renners correct door beide partijen ondertekend, een beschrijving van de structuur van de ploeg en een afschrift van de akte van oprichting van de paying agent.³⁹ Het verslag is geen bekrachtiging dat de documenten in overeenstemming zijn met de juridische of reglementaire vereisten. Een afschrift van dit verslag zal aan de ploeg worden toegezonden. Naar aanleiding van dit verslag zal de UCI op haar site een overzicht plaatsen van de ploegen die een PCT-status willen en de vereiste documenten hebben ingediend.⁴⁰ Wanneer een ploeg niet heeft voldaan aan het indienen van alle benodigde documenten heeft de renner het recht, opgenomen in art. 8.1.f van het modelcontract, om de overeenkomst te beëindigen.⁴¹ Verhogingen van de registratiekosten als in art. 2.16.012 en 2.16.014 blijven opeisbaar. Voor iedere renner en ieder ander persoon gecontracteerd door het PCT na de registratie is een aanvullend verslag nodig van de auditor.

4.4.2 Oordeel UCI administratie

Op 1 november zal de UCI administratie haar oordeel geven aan het PCT of de aanvrager van die status. Teams die een PCT-status aanvragen en

³⁸ Het gaat hier namelijk over dezelfde documenten die moeten worden aangeleverd aan twee verschillende instanties. Als je aan de een de documenten niet kan leveren dan kan je dat ook niet aan de ander.

³⁹ De beschrijving van de structuur en de akte van oprichting hoeven alleen worden aangeleverd ingeval van een nieuwe ploeg.

⁴⁰ Een voorbeeld van een dergelijke bekendmaking: "Publication of the list of teams that have applied for registration with the UCI", official information, www.uci.ch, (zoek op: registration) <geraadpleegd op: 24 mrt. 2011>

⁴¹ Het modelcontract is in de reglementen terug te vinden in art. 2.16.052 Cr

tussen de eerste en achttiende plaats staan op de sportieve ranglijst worden doorgezonden naar de licentiecommissie om een procedure te beginnen voor een UCI WorldTour licentie zoals beschreven in art. 2.15.009 ev. Cr. Een PCT waarvan de documentatie als in orde wordt bevonden en niet beter geplaatst zijn dan plaats negentien op de classificatie bedoeld in art. 2.15.011a Cr zullen direct worden geregistreerd als een PCT voor het volgende registratiejaar. Als de UCI administratie besluit dat het niet mogelijk is om een team te registreren, zal zij de aanvrager in kennis stellen van haar besluit. Tenzij het team de aanvraag intrekt, zal de UCI administratie de zaak doorverwijzen naar de licentiecommissie.

Door zich te laten registreren laat het PCT weten deel te nemen aan het biologische paspoort programma.⁴²

4.4.3 Hoorzitting Licentiecommissie

Als een registratieaanvraag is afgewezen en de zaak doorverwezen wordt naar de licentiecommissie zoals in art. 2.16.016 Cr zal de procedure als volgt zijn:

1. Het verzoekende team wordt tien dagen van te voren door de licentiecommissie gesommeerd naar de hoorzitting te komen;
2. het team moet ieder document waarmee hij zijn aanvraag wil ondersteunen tenminste vijf dagen van te voren en in drievoud inbrengen, met een afschrift naar de UCI. Stukken ingebracht na deze deadline zullen niet in de procedure worden betrokken;
3. op zijn laatst vijf dagen van te voren dient de verzoekende ploeg de licentiecommissie en de UCI in te lichten over de identiteit van de personen die haar vertegenwoordigen of de hoorzitting bijwonen. De licentiecommissie kan weigeren om personen te horen die niet bekend zijn gemaakt binnen deze termijn;
4. de UCI kan deelnemen aan de hoorzitting. De auditor kan op verzoek van het team, de UCI of de licentiecommissie worden gehoord;
5. de licentiecommissie zal de criteria toepassen die uiteengezet zijn in art. 2.16.013 Cr en verder.

De beslissing die de licentiecommissie neemt is definitief en zonder enig recht van beroep. Het is dus niet mogelijk om na deze zitting beroep in te stellen bij het CAS. (art. 2.16.017 Cr) Dit is verdedigbaar omdat twee organen zich hebben uitgelaten over de registratie en de aanvrager is gehoord.

Het PCT moet de UCI inlichten binnen één week wanneer een van de personen of entiteiten genoemd onder punt 3 en 4 van art. 2.16.012 lid 2 het PCT verlaat om wat voor reden dan ook. Andere veranderingen in de informatie genoemd in de lijst in art 2.16.012 lid 2 dienen binnen een week te worden gemeld bij de UCI.⁴³ Indien nodig kan goedkeuring van de UCI alleen worden gegeven na een aanvullend verslag van de auditor (EYL) en een aanvullende bankgarantie.

Een PCT dat niet is geregistreerd bij de UCI kan niet als zodanig deelnemen aan wielervedstrijden. Alleen de renners op de lijst goedgekeurd door de UCI mogen deelnemen aan wielervedstrijden als lid van het PCT.

⁴² Dit programma is de zelfde als voor Pro Teams (subparagraaf 5.2.2)

⁴³ De uitzondering van art. 2.16.014bis Cr is de lijst die wordt besproken in subparagraaf 4.3.4

Met uitzondering van art. 2.16.014bis Cr zal de UCI geen automatische mededelingen doen met betrekking tot de voortgang van de registratieprocedure.⁴⁴ Het is de verantwoordelijkheid van de betrokken partijen om informatie te vragen van de UCI aldus art. 2.16.019 Cr.

Iedere licentiehouder en ieder PCT moet de UCI op eerste verzoek ieder document of informatie verstrekken dat de UCI nuttig acht voor de controle op de naleving van de voorschriften en de rechten en belangen van de leden van het PCT. In geval van weigering zal de licentiehouder aansprakelijk worden gehouden voor een boete van CHF 1.000,- tot 5.000,- en een PCT voor een boete van CHF 10.000,-. Verder kan de overtreder worden geschorst in overeenstemming met art. 12.1.005 Cr. De reglementen hebben het hier over een licentiehouder, art 2.16.020 Cr. Bij een PCT bestaat een licentiehouder niet volgens de reglementen. Het is niet duidelijk wie de reglementen hier bedoelen.

Met de registratie verklaart de PCT en onder andere de paying agent en sponsors, zich te verbinden aan de beginselen en regels van de UCI en de nationale federaties om deel te nemen aan wielervedstrijden op een eerlijke en sportieve manier.

De registratie van het PCT zal niet compenseren voor tekortkomingen in de registratiedocumentatie of overtredingen gepleegd door het team of haar leden. Dat houdt in dat het kan zijn dat wanneer een team geregistreerd wordt en met dezelfde documentatie zich het volgende jaar weer wil registreren dat niet automatisch inhoudt dat zij geregistreerd zal worden. Hieruit blijkt mede dat de UCI zich te allen tijde wil indekken voor eventuele aansprakelijkheid. Dit blijkt ook uit art. 2.16.021 Cr. Controles en audits gedaan door de UCI zijn beperkt tot het noodzakelijke en zullen niet resulteren in de aansprakelijkheid van de UCI.

4.5 Tussenconclusie

Voor de invoering van de nieuwe regels en nieuwe competitiestructuur was het zo dat wanneer een PT (toen ProTour ploeg) een licentie kreeg voor vier jaar de ploeg ook vier jaar op dat niveau mocht blijven rijden ongeacht bijvoorbeeld het niveau van de renners. Nu er sprake is van een nieuwe indeling van de competities en de veranderde eisen die gesteld worden aan de ploegen is de positie van de WorldTour licentie in de knel geraakt. Want welke bescherming of zekerheid biedt deze licentie de ploeg nog? Volgens art 2.15.003 Cr is de licentie de toestemming van de UCI om deel te mogen nemen aan de UCI WorldTour. "Van Dale" noemt het een startbewijs om deel te mogen nemen aan een wedstrijd. Een vierjarige licentie, wat het uitgangspunt is in de Cr, houdt dus in een toestemming van vier jaar om deel te mogen nemen aan de UCI WorldTour.

Vanzelfsprekend is er een aantal mogelijkheden om de licentie in te trekken. Dit volgt uit art. 2.15.040 Cr. Echter volgens 2.15.068 Cr wordt er tijdens de registratie telkens weer getoetst aan de criteria waarop de licentie is verleend. Namelijk de criteria in art. 2.15.011 t/m 2.15.011e Cr. Het gevolg, wanneer de ploeg niet meer voldoet aan deze criteria, is dat de ploeg niet wordt geregistreerd. Nadat de licentiecommissie de registratie heeft geweigerd op de hoorzitting zal de licentie automatisch worden ingetrokken (2.15.071 Cr). Feitelijk moet de ploeg ieder jaar weer laten zien dat zij aan dezelfde eisen voldoet als ten tijde van het verlenen van de licentie aan hen werden gesteld. Eigenlijk wordt er slechts een licentie voor

⁴⁴ Het bekendmaken van ploegen die de registratiedocumentatie naar behoren hebben ingeleverd

één jaar verleend die door registratie telkens wordt verlengd met nog een jaar tot dat de “licentie” is verlopen waarna de licentie weer opnieuw moet worden aangevraagd. De vraag stelt zich wat dan het verschil is met de registratieprocedure van de Pro Continentale ploegen? Want deze ploegen moeten ieder jaar weer voldoen aan de zelfde eisen als het jaar ervoor en hebben steeds voor een jaar de toestemming om mee te rijden in de Pro Continental wedstrijden.

Wanneer het klopt dat de licentie geen meerwaarde heeft, stelt zich de vraag waarvoor er € 25.000,- licentiekosten per jaar (dus € 100.000,- per vier jaar waar gebruikelijk de licentie voor wordt verleend) moet worden betaald? Ook de eenmalige aanvraagkosten van € 15.000,- zijn dan niet te verklaren.

Voor het verlenen van een WorldTour licentie en de aanvraag van de PCT status is een aantal criteria geformuleerd. Dit zijn de criteria ethisch, financieel, administratief (en alleen voor het PT: sportief). Dit zijn zeer algemene en daar door vage criteria. Onduidelijk is onder andere hoe de criteria beoordeeld worden en hoe zij zich verhouden tot elkaar. Is bijvoorbeeld het criterium ethisch belangrijker dan administratief? De vraag hoe kom ik aan een dergelijke status is daardoor geen “één en één is twee”. Er zit een bepaalde beslissingsvrijheid bij de licentiecommissie en de UCI administratie waardoor willekeur zou kunnen ontstaan.

Door afwijzing van de registratie door de UCI administratie wordt de aanvraag voorgelegd aan de licentiecommissie. Nadat de in dit hoofdstuk beschreven hoorzitting is geweest, is er voor de PT wel en de PCT geen mogelijkheid om in beroep te gaan tegen de beslissing van de licentiecommissie bij het CAS. Dat er geen beroepsmogelijkheid is voor de PCT is op zichzelf geen onverklaarbare keuze. Het besluit is immers reeds bij twee organen (UCI administratie en licentiecommissie) in beraad geweest en de Auditor (EYL) heeft een advies uitgebracht. Ook is de PCT gehoord op een zitting en heeft zij haar verzoek nader mogen onderbouwen. Vreemd is wel dat het PT deze mogelijkheid wel heeft. In haar geval is zij langs dezelfde organen geweest. Een verklaring hiervoor is niet te geven.

Zoals de geïnterviewde ploegen hebben aangegeven, is door het vele malen aanpassen van de reglementen de structuur en de overzichtelijkheid weg. Dit lijkt ook voor de UCI zelf het geval nu zij in art. 2.16.011 en 2.16.020 Cr spreekt over een licentiehouder, UCI Pro Team en licentieaanvrager, terwijl het hier gaat om een PCT. Het is dus de vraag wie de boete die is opgenomen in art. 2.16.020 Cr moet gaan betalen? Art. 2.16.011 Cr lijkt op een verschrijving, daar wordt bedoeld het team dat een Professional Continental status aanvraagt.

5 Arbeidsverhoudingen in het wielrennen

Topsport kan tegenwoordig niet meer plaatshebben zonder dat de randvoorwaarden goed zijn geregeld. Een zeer belangrijke randvoorwaarde voor de sporter is zijn arbeidsverhouding. In Pro Continentale ploegen en Pro Teams zal de renner in bijna alle gevallen afhankelijk zijn van deze arbeidsverhouding voor het kopen van zijn dagelijks brood. Andersom is de wielerploeg geheel afhankelijk van zijn werknemers de renners, want wat is een wielerploeg zonder wielrenners?

In dit hoofdstuk zal aan bod komen in welke bronnen de arbeidsverhouding in het wielrennen wordt geregeld. Per bron zal kort worden aangegeven wat daarin wordt bepaald. Allereerst komen de bronnen aan bod, waar volgens de UCI een arbeidsverhouding aan moet voldoen (criterium administratief). Zij is uiteindelijk degene die de licentie geeft of akkoord gaat met de registratie en daarvoor de overeenkomsten controleert. Vervolgens zal kort worden stilgestaan bij hoe de Nederlandse wetgever de overeenkomst van opdracht en de arbeidsovereenkomst ziet. Tenslotte zal worden stil gestaan bij de laatste bron de cao beroepsrenners Nederlandse wielerploegen 2010-2012. Verder wordt in dit hoofdstuk beschreven welke specifieke kenmerken en knelpunten arbeidsverhoudingen hebben in de sport en specifiek in het wielrennen. Ook zal worden gekeken in hoeverre wielrennen zich leent voor zowel de arbeidsovereenkomst als de overeenkomst van opdracht. De problemen die het wielrennen had of heeft door de “keten van arbeidsovereenkomsten”. En de wieler cao zal nader worden beschouwd. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een overzicht van de conclusies uit dit hoofdstuk.

5.1 Bronnen

5.1.1 Cycling regulations

Vanaf 2.15.111 Cr ev. voor PT en 2.16.032 Cr ev. voor PCT zijn heel summier wat algemene regels gegeven waaraan de ploeg en renner zich moeten houden bij het sluiten van een arbeidsverhouding. Het belangrijkste dat volgt uit de Cr wat betreft de arbeidsverhouding is het standaardcontract waarnaar wordt verwezen in art. 2.15.111 en 2.15.112 Cr. Dit contract is opgenomen in art. 2.15.139 Cr voor de arbeidsovereenkomst en in art. 2.15.140bis Cr voor de overeenkomst van opdracht.⁴⁵ Dit contract geeft de minimale eisen waaraan een arbeidsverhouding moet voldoen. Ingeval de arbeidsverhouding niet aan de minimale eisen van het standaardcontract voldoet, zal het contract niet worden goedgekeurd door de auditor (EYL) of ingeval in een bepaling ten nadele van de renner wordt afgeweken, zal de bepaling nietig zijn.⁴⁶

5.1.2 Joint Agreement

De Joint Agreement (in het vervolg: JA) is vergelijkbaar met een Nederlandse cao maar dan voor alle renners over de gehele wereld die

⁴⁵ Voor Pro Continentale ploegen is een vergelijkbare bepaling opgenomen in artikel 2.16.052 en 2.16.053bis Cr. Deze standaardcontracten en de JA worden in artikel 2.16.036 Cr van toepassing verklaard.

⁴⁶ In artikel 2.15.065 Cr wordt aangegeven dat de UCI de contracten vergelijkt met het standaardcontract. In artikel 2.15.112 Cr staat dat alle afwijkingen van het standaardcontract ten nadele van de renner nietig zijn.

deel uitmaken van een PT of een PCT. Van de JA kan niet worden afgeweken ten nadele van de renner, zoals is opgenomen in art. 3 JA.⁴⁷

Volgens de JA zal het contract telkens voor bepaalde periode worden overeengekomen en altijd eindigen op 31 december, volgens de JA is een contract voor onbepaalde tijd overeenkomen niet mogelijk. Een contract dat inwerking treedt vóór 1 juli van het registratiejaar loopt minimaal tot 31 december van dat jaar. Voor nieuwe professionals geldt dat het contract minimaal doorloopt tot 31 december van het jaar na het registratiejaar.⁴⁸ Treedt het contract in werking na 30 juni dan loopt het contract door tot 31 december van het volgende registratiejaar. Voor een nieuwe professional geldt dat het contract bij inwerkingtreding na 30 juni, doorloopt tot het jaar na het volgende registratiejaar. In een overeenkomst kan geen proefperiode overeengekomen worden volgens art. 8 JA. Voor 30 september voorafgaand aan het aflopen van het contract dienen beiden partijen elkaar op de hoogte te stellen van de intenties die zij met elkaar hebben.

Buiten de afwijkingen in de termijnen en de beëindiging van het contract heeft de JA ook een afwijkende bepaling van het Nederlands recht wat betreft het minimumloon. Zo is in art. 10 JA exact opgenomen wat een renner of een New Professional dient te verdienen bij een PCT of Pro Team. Deze bedragen liggen een stuk hoger dan het Nederlands wettelijk minimumloon.⁴⁹ Dit is te verklaren door de aard van de arbeidsrelatie die in subparagraaf 7.2.1 wordt uiteengezet.

Zoals ook het Nederlands recht de mogelijkheid geeft tot het afspreken van onkostenvergoeding, prijzengeld, bonussen of andere vergoedingen, zo geeft de JA die mogelijkheid ook.

5.1.3 Het Nederlands recht

Arbeidsovereenkomst

Het arbeidsovereenkomstenrecht kan grofweg worden opgedeeld in een individuele arbeidsovereenkomst en een collectieve arbeidsovereenkomst. In art. 7:610 lid 1 BW wordt aangegeven wat de wetgever onder een arbeidsovereenkomst verstaat. Hierbij zijn vier elementen te onderscheiden, namelijk: arbeid, loon, gezagsverhouding en een zekere tijd. Arbeid is de prestatie van de werknemer, deze kan zowel geestelijk als lichamelijk zijn van aard. Art. 7:659 BW bepaalt dat de werknemer de arbeid persoonlijk moet verrichten. Loon is de vergoeding door de werkgever, aan de werknemer verschuldigd, ter zake van de bedongen arbeid.⁵⁰ Gemakkelijker gezegd, is loon de tegenprestatie door de werkgever voor de door de werknemer verrichte arbeid. In de wet zijn verschillende voorwaarden aan het loon gesteld, zoals de vorm waarin het loon moet worden uitbetaald en dat het loon op een bepaalde tijd moet worden voldaan. Onkostenvergoedingen, zoals reiskosten en telefoonkosten worden niet als loon beschouwd, tenzij de vergoedingen in geen verhouding staan tot de werkelijk gemaakte kosten.⁵¹ In dat geval zal voor hetgeen dat vergoed wordt boven de werkelijke kosten sprake zijn van

⁴⁷ Dit volgt ook uit artikel 2.15.112 Cr Pro Team en 2.16.036 Cr voor Pro Continental Team

⁴⁸ Nieuwe professionals zijn renners die voor het eerst deel uitmaken van een World Tour of Continentale wielerploeg en daarbij niet ouder zijn dan eenentwintig jaar (art. 7 JA). Hierbij is de datum dat hij deel uitmaakt van de wielerploeg de datum waarop zijn contract in werking treedt.

⁴⁹ Het minimumjaarloon Nederland 2011: € 17.092,80. Minimumloon JA: € 33.000,- (voor een Pro Team renner niet zijnde een nieuw professional)

⁵⁰ HR 18 december 1953, *NJ* 1954, 242

⁵¹ HR 3 juni 1981, *NJ* 1982, 206

loon. Het derde element is gezagsverhouding. Gezagsverhouding is de bevoegdheid van de werkgever om de werknemer aanwijzingen te geven. Dat dit niet direct te maken heeft met het inhoudelijke werk is volgens jurisprudentie niet belangrijk. Zo is het vaststellen van werktijden en vakanties voor een medisch specialist voldoende voor een gezagsverhouding. Bij medisch specialisten is namelijk sprake van functionele zelfstandigheid, wat inhoudt dat zij hun werk in grote mate naar eigeninzicht verrichten.⁵² Er kan tevens sprake zijn van een gezagsverhouding bij een werknemer die zelfstandig werkzaam is zonder dat er inhoudelijke aanwijzingen van zijn werkgever gegeven worden. Het feit dat de bevoegdheid er is, is voldoende.⁵³ Het vierde en tevens laatste element, gedurende zekere tijd, vereist dat de werknemer zijn gehele werktijd, of een belangrijk deel daarvan, gedurende een langere tijd zich ter beschikking stelt van de werkgever. Indien aan alle vereisten is voldaan, is er sprake van een arbeidsovereenkomst.

Voor de beoordeling of er sprake is van een arbeidsovereenkomst is niet slechts van doorslaggevend belang wat er op papier is gezet, de uitvoering van de overeenkomst is daarbij ook belangrijk.⁵⁴ Deze doctrine is onder andere terug te lezen in het bekende Agfa/Schoolderman arrest.⁵⁵

Overeenkomst van opdracht

Naast de arbeidsovereenkomst kan een wielrenner door de ploeg ook worden gecontracteerd door middel van een overeenkomst van opdracht. Wat de wetgever hieronder verstaat is opgenomen in art. 7:400 lid 1 BW. De overeenkomst van opdracht wordt allereerst begrensd door overeenkomsten waaruit arbeid wordt verricht in dienstbetrekking, de arbeidsovereenkomst. Wat op papier gezet wordt door partijen is niet het voornaamste om te beoordelen of er sprake is van een arbeidsovereenkomst of van een overeenkomst van opdracht. De aard van de overeenkomst wordt bepaald door hetgeen hun tijdens het sluiten van de overeenkomst voor ogen stond en de wijze waarop zij feitelijk uitvoering hebben gegeven aan de overeenkomst. Daarbij is niet één enkel kenmerk van belang maar moet alles in onderling verband worden gezien.⁵⁶ Deze redenering volgt uit het arrest Groen/Schoevers.⁵⁷ Een kenmerk waaruit het onderscheid tussen de arbeidsovereenkomst en de overeenkomst van opdracht kan blijken is de gezagsverhouding. Bij een overeenkomst van opdracht kan er geen sprake zijn van een gezagsverhouding tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Zoals reeds is aangegeven bij de arbeidsovereenkomst is een gezagsverhouding de bevoegdheid van de werkgever om aanwijzingen te geven. Er zijn echter omstandigheden wanneer dit ook mogelijk is bij een overeenkomst van opdracht. Denk bijvoorbeeld aan de bevoegdheid van de opdrachtgever om in het kader van de opdracht nadere aanwijzingen te geven (art. 7:402 lid 1 BW). De gezagsverhouding is echter geen heel duidelijke scheidslijn tussen de arbeidsovereenkomst en de overeenkomst van opdracht. Het is daarom van belang dat wordt gekeken naar de bedoeling en invulling van partijen. Een tweede begrenzing van de overeenkomst van opdracht ligt in de werkzaamheden die door opdrachtnemer worden verricht. Zijn zij stoffelijk van aard dan is er geen sprake van een overeenkomst van opdracht maar

⁵² HR 17 april 1984, NJ 1985, 18

⁵³ HR 28 september 1983, NJ 1984, 92

⁵⁴ Asser/Heerma van Voss 7-V* 2010/26

⁵⁵ HR 8 april 1994, NJ 1994, 704

⁵⁶ Asser/Heerma van Voss 7-V* 2010/27

⁵⁷ HR 14 november 1997, NJ 1998, 149

van aanneming van werk. Tenslotte volgt uit het artikel dat er geen sprake is van een overeenkomst tot opdracht wanneer er sprake is van bewaarneming, het uitgeven van werken en het vervoeren of doen vervoeren van personen of zaken.

In de praktijk wordt voor het contracteren van renners van, zowel de arbeidsovereenkomst als de overeenkomst van opdracht gebruik gemaakt. Voor de “grotere” renners zal meer gebruik worden gemaakt van een overeenkomst van opdracht omdat dit fiscale voordelen kan hebben maar ook omdat in de verhouding van deze renner tot de ploegleider/teammanager anders is dan bij een onbekende of “kleine” renner en daardoor nooit sprake kan zijn van een arbeidsovereenkomst.⁵⁸ Gezien de aard van de sport zal het regelmatig voorkomen dat de overeenkomst niet duidelijk een arbeidsovereenkomst of overeenkomst van opdracht is maar ergens tussen beide in hangt.

5.1.4 De cao

De eerste cao voor wielrenners is geschreven en is op 17 april 2011 ondertekend door de betrokken partijen.⁵⁹ De cao geldt met terugwerkende kracht vanaf 2010. De cao is geschreven omdat de UCI Cycling Regulations en de Joint Agreement op een aantal vlakken problemen opleverden met de Nederlandse wetgeving. Eén van de aanleidingen tot het schrijven van de cao is de uitspraak van de kantonrechter Utrecht inzake Veneberg – Rabo Wielerploegen B.V. In deze uitspraak wordt mede de vraag behandeld of er sprake is van een arbeidsovereenkomst van onbepaalde tijd.⁶⁰ Ook zijn zaken zoals loon doorbetaling bij ziekte of arbeidsongeschiktheid extra per cao geregeld. De cao draagt de naam: “Cao Beroepsrenners Nederlandse wielerploegen 2010-2012”⁶¹

Buiten de afspraken die partijen hebben gemaakt in de individuele arbeidsovereenkomst kan een cao van toepassing zijn. Een cao geeft voor arbeidsovereenkomsten van een bepaalde groep werknemers, minimum- of standaardregels. Een cao is van toepassing op een individuele arbeidsovereenkomst wanneer beiden partijen lid zijn van de contracterende cao partijen, in de arbeidsovereenkomst een incorporatiebeding is opgenomen wat wil zeggen dat het beding van toepassing wordt verklaard op de overeenkomst of wanneer de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de cao algemeen verbindend heeft verklaard. Voor de toepassing van de wielers cao heeft de schrijver van de cao verschillende middelen aangewend. Buiten dat de contractspartijen van de arbeidsovereenkomst vaak al lid zijn van een cao-partij en daarmee gebonden zijn aan de cao zal in de arbeidsovereenkomst tussen de renner en ploeg ook worden opgenomen dat de cao van toepassing is. Daarbij dienen de partijen volgens art. 6 van de cao de algemeen verbindend verklaring te bevorderen zodat de cao ook van toepassing zal zijn op nieuwe Nederlandse ploegen.

Art. 2 van de cao geeft aan dat de cao betrekking heeft op alle arbeidsovereenkomsten tussen werknemers en werkgevers. Onder werkgever wordt in de cao verstaan een rechtspersoon met domicilie in

⁵⁸ Denk bij een grote renner aan Armstrong. Hij bepaalde in overleg met de ploegleider de tactiek van de ploeg, trainde geheel zelfstandig en bepaalde zelf welke wedstrijden hij reed (Tour de France).

⁵⁹ De cao-partijen zijn de vereniging van Wielerploegen (WvW) en Vereniging van Beroepswielrenners (VVBW)

⁶⁰ De uitspraak wordt uitvoerig behandeld in subparagraaf 5.2.3

⁶¹ Omdat de cao nog niet openbaar is gemaakt maar al wel onderdeel uitmaakt van dit onderzoek is het bij dit onderzoek gevoegd in bijlage 4

Nederland en in bezit van een UCI licentie voor een PCT of Pro Team zoals is aangegeven in de UCI Cycling Regulations. Als werknemer wordt aangemerkt iedere wielrenner die in het bezit is van een arbeidsovereenkomst in de zin van art 7:610 BW met de werkgever. De cao is automatisch van toepassing op leden van de Vereniging van Wielerploegen (in het vervolg: VVW) en de Vereniging voor Beroepswielrenners (in het vervolg: VVBW).⁶²

De artikelen van de cao die een verschil maken met de huidige situatie zijn de artikelen 9, 11 en 15 van de cao. Allereerst artikel 9 van de cao. Daarin is opgenomen dat telkens een contract voor bepaalde tijd wordt overeengekomen. Hiermee wordt de werking van art. 7:668a BW beperkt. Art. 11 van de cao is het volgende artikel dat zorgt voor een verandering. Hierin is namelijk bepaald dat wanneer een renner drie jaar onafgebroken een arbeidsovereenkomst heeft met de wielerploeg, hij bij beëindiging recht heeft op een vergoeding. De derde en laatste verandering die de cao brengt is weggelegd in art. 15 van de cao. Hierin is de bescherming van de renner uitgebreid in geval van arbeidsongeschiktheid. Behoudens gevallen dat het loon het maximale toepassingsbereik overschrijdt, behoudt de renner 100 % van zijn brutosalaris gedurende twee jaar. Dit recht vervalt wanneer de arbeidsovereenkomst is afgelopen.

5.2 Knelpunten van de arbeidsverhouding in het wielrennen

5.2.1 Specifieke kernmerken arbeidspositie beroepssporters⁶³

Op een aantal punten wijken arbeidsverhoudingen in de beroepssport en daarmee ook het beroepswielrennen af van de “normale” arbeidsverhouding. Allereerst ligt de focus bij een sportploeg op het behalen van zo goed mogelijke sportresultaten. Wanneer voor de sporter op grond van sportieve, prestatiegerichte, tactische of andere sporttechnische redenen geen plaats meer is in de ploeg zal er in tegenstelling tot het bedrijfsleven niet regelmatig een plaats ergens anders in de organisatie beschikbaar zijn voor de renner. Hierdoor heeft de renner een grotere kans om op straat komen te staan dan de “normale werknemer”.

Ten tweede: de beroepssporter heeft een relatief korte loopbaan. Indien de renner gedurende zijn carrière fit blijft, zal zijn profcarrière eindigen tussen zijn 35e en 40e jaar. De beroepssporter moet daarom in een korte tijd zijn geld zien te verdienen of na zijn sportieve carrière een maatschappelijke carrière starten.

Ten derde zijn de arbeidsomstandigheden en arbeidstijden anders dan van een “normale werknemer”. De beroepssporter moet veel van zijn lichaam vragen om zijn werk te verrichten en daarbij moeten de werkzaamheden veel worden verricht in weekeinden en in aaneengesloten perioden zoals de Tour de France waarin de wielrenner 24 uur per dag bezig is met wielrennen.

Ten vierde zijn op de renner buiten de arbeidsovereenkomst – individueel en collectief – ook reglementen, statuten en besluiten van invloed op de positie van de sporter.⁶⁴ Hierdoor staat de renner in relatie tot een groot aantal verschillende partijen in tegenstelling tot de “normale werknemer” die alleen in relatie staat tot de werkgever. Een beroepsrenner kan zoal in

⁶² Op dit moment is de cao op de volgende ploegen van toepassing: Rabo Wielerploegen, Vacansoleil Pro Cycling Team en Skill Shimano.

⁶³ Lankers 2009, P. 22-23

⁶⁴ Welke bronnen van toepassing zijn is reeds behandeld in paragraaf 5.1

relatie staan tot de nationale ploeg, KNWU, UCI, WADA, sponsor en eventueel zijn zaakwaarnemer.

Ten vijfde is de marktwaaarde zeer veel hoger dan die van de gemiddelde "normale werknemer" en is zijn waarde veel meer fluctuerend. De hoogte komt mede door de media aandacht die de prestaties van de sporter krijgen en het fluctueren komt vooral door de prestaties die de sporter levert en sterk per jaar kunnen verschillen.

Ten slotte is voor veel (beginnende) beroepssporters de arbeidsverhouding van ondergeschikt belang. Voor een sporter en de sportploeg staat de sport centraal, niet de randvoorwaarden, zoals het overeenkomen van een juridisch juiste arbeidsverhouding. Daarbij kan het zijn dat de sporter zonder na te denken of te onderhandelen tekent om zo zijn ultieme doel te bereiken, namelijk sporten op het hoogste niveau.

Door de professionalisering die de topsport de laatste jaren meemaakt, ook het wielrennen, is men in er achter gekomen dat voor het creëren van een klimaat waarin de sporter topprestaties kan leveren de randvoorwaarden perfect geregeld moeten zijn.⁶⁵ Mede hierdoor is er een wildgroei aan zaakwaarnemers ontstaan, raken steeds meer juristen betrokken bij de sport en dienen rechters zich steeds vaker te buigen over sportrechtelijke kwesties.

5.2.2 Overeenkomst van opdracht of toch een arbeidsovereenkomst?

Zoals buiten de sport is het ook in het wielrennen regelmatig de vraag of er sprake is van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht. Om hier meer duidelijkheid over te geven, heeft de UCI standaardcontracten opgesteld waarvan niet ten nadele van de renner mag worden afgeweken. Hierdoor is de scheiding duidelijker geworden tussen de arbeidsovereenkomst en de overeenkomst van opdracht. Maar zelfs met een dergelijk standaardcontract kan er een discussie ontstaan. De discussie zal vooral gevoed worden door de aard van het wielrennen, dat vooral individueel is maar steeds meer naar een teamsport neigt.

Wielrennen wordt ondanks de huidige commerciële wielerploegen door velen nog steeds gezien als een individuele sport. Dit beeld van de sport is makkelijk te verklaren door een vergelijking te trekken met voetbal. Ondanks het grote aandeel dat Pierre van Hooijdonk had in de winst van de UEFA Cup in 2002 heeft Feyenoord de UEFA Cup gewonnen niet van Hooijdonk. In het wielrennen is in 2002 de Tour de France niet gewonnen door US Postel maar door Lance Armstrong. Pierre van Hooijdonk had niet gewonnen zonder een goede ploeg. Lance Armstrong daarentegen heeft zijn overwinning voornamelijk zelf afgedwongen. Het gaat dus om het individu. Het wielrennen kent wel een ploegenklassement maar daar gaat het niet echt om. Slechts de beste renner van het individuele klassement telt. Daar waar een voetbalelftal in teamverband traint, traint de renner over het algemeen alleen en slechts een enkele keer met het gehele team. Trainingen worden in het voetbal bepaald door de trainer van de ploeg, de renner bepaalt zijn training grotendeels zelf.

Door de individuele aard is het mogelijk om renners te contracteren met een overeenkomst van opdracht, de zogenaamde "self employment rider agreement". Het gevaar hierbij is dat in de overeenkomst van opdracht bepalingen worden opgenomen of aan de overeenkomst dusdanig uitvoering gegeven wordt dat er juridisch gezien sprake is van een arbeidsovereenkomst met de daaraan verbonden dwingendrechtelijke

⁶⁵ Zo is van mening: Lankers 2009 p. 35

bepalingen. Dit was zo ook het geval bij Vladimir Gusev – Olympus Sarl.⁶⁶ Hierin oordeelde het CAS dat, ondanks dat een arbeidsovereenkomst letterlijk in het contract is uitgesloten en de partijen de overeenkomst hebben gekenmerkt als een “self employment rider agreement”, er toch sprake was van een arbeidsovereenkomst en de beëindiging moest worden herzien. Dit kwam mede omdat in de overeenkomst veel bepalingen waren opgenomen, die duiden op een gezagsverhouding tussen de renner en de ploeg. Zo hadden zij opgenomen dat Gusev alleen mocht rijden voor dat team, het hem verboden was bepaalde sporten te beoefenen zonder toestemming, hij zich moest onderwerpen aan de racetactiek, zijn training aan minimale eisen moest voldoen en de ploeg hierover moest informeren en hij mocht niet werken met een andere trainer, coach of arts zonder toestemming van de ploeg. Omdat het wielrennen een individuele sport is, die steeds meer de kant op gaat van een teamsport, is het extra belangrijk dat de ploeg en renner goed voor ogen hebben wat zij met de overeenkomst beogen en zo zoveel mogelijk uit het “grijze gebied” weg blijven. Gezien de kenmerken van de arbeidspositie van de renner zoals eerder uiteengezet, zal Vladimir Gusev – Olympus Sarl zeker niet de laatste discussie zijn over de aard van het contract in het wielrennen.

5.2.3 Keten van arbeidsovereenkomsten

Het Nederlands recht kent van rechtswege een overgang van een arbeidsovereenkomst van bepaalde naar onbepaalde tijd. Dit is neergelegd in art. 7:668a BW. Deze overgang houdt kort gezegd in dat arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd welke elkaar gedurende 36 maanden opvolgen op de laatste dag van deze periode een contract voor onbepaalde tijd tot gevolg zal hebben. Ook na drie contracten voor bepaalde tijd zal er bij het vierde contract sprake zijn van een contract voor onbepaalde tijd.

De overgang van arbeidscontracten houdt in dat een wielerploeg een renner maar drie contracten aan kan bieden en de totale duur van opvolgende contracten niet langer kan zijn dan drie jaar. Dit is voor de ploegen een onwerkbare situatie. Helemaal voor de Pro Continental Teams. Dit zijn namelijk over het algemeen kleinere ploegen met een kleiner budget waardoor ze vaak genoodzaakt zijn om te werken met contracten per jaar. Een andere situatie waar dit voor kan komen, is in het geval dat een ploeg een talent in zijn ploeg heeft, die zij zelf heeft opgeleid. Om tegen te gaan dat het talent zomaar naar een andere ploeg kan gaan, zal het talent al vroegtijdig moeten worden vastgelegd door de ploeg. Dit heeft tot het gevolg dat eer een renner zijn top haalt, hem geen contract meer aangeboden kan worden door de ploeg, omdat anders sprake zal zijn van een contract voor onbepaalde tijd.

Een voorbeeld dat renners hier een beroep op kunnen doen en hoe de rechter hier mee omgaat is de uitspraak van de kantonrechter Utrecht inzake: Rabo Wielerploegen B.V. – Veneberg.⁶⁷ Hierin verzoekt Rabo Wielerploegen B.V. om ontbinding van een overeenkomst van onbepaalde tijd per 1 januari 2008. De vraag of er sprake is van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd wordt door de rechter beantwoord door bij de overweging om wel of geen schadevergoeding toe

⁶⁶ TAS 2008/o/1643 Vladimir Gusev c/Olympus Sarl.

⁶⁷ Kantonrechter Utrecht 5 december 2007, LJN BB9399, Gerechtshof Amsterdam 27 mei, LJN BD5905, deze zaak is door beide partijen later geschikt. In de uitspraak van de Rechtbank Utrecht, 2 juli 2008, LJN BD6001 (Rasmussen – Rabobank) blijkt ook te sprake zijn van een arbeidsovereenkomst.

te kennen aansluiting te zoeken bij een andere tak van sport: het voetbal. In het voetbal is per cao bepaald, dat er nooit een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd kan ontstaan. Door te verwijzen naar de cao in het betaald voetbal ziet de rechter mogelijkheid om geen vergoeding aan Veneberg toe te kennen. Dit is echter vreemd, omdat deze cao juist ziet op betaling van een vergoeding wanneer de werknemer wordt ontslagen.⁶⁸ Daarbij is art. 7:668a BW van driekwart dwingend recht. Dat houdt in, dat alleen per cao of publiekrechtelijke regeling ten nadele van de werknemer kan worden afgeweken van de wettelijke regeling.⁶⁹ In dit geval was de arbeidsovereenkomst van partijen niet onderworpen aan een cao of wettelijke regeling dus kon er niet worden afgeweken van de wet. De uitspraak is uiteindelijk vernietigd door het Hof Arnhem. Zij acht de kantonrechter onbevoegd kennis te nemen van het verzoek van Rabo Wielerploegen B.V. omdat op grond van art. 59 EEX-Vo jo. 1:10 BW Veneberg woonplaats heeft te België en daarmee de Belgische rechter bevoegd is kennis te nemen van dit verzoek. Dit houdt in dat de arbeidsovereenkomst niet is ontbonden en Rabo Wielerploegen BV Veneberg nog dient te betalen. Uiteindelijk leidde deze situatie tot een schikking tussen partijen. Het Gerechtshof heeft zich niet uitgelaten over de toepassing van art. 7:668a BW van de kantonrechter Utrecht. Om het overgaan van een contract van bepaalde tijd naar onbepaalde tijd tegen te gaan, zijn twee mogelijkheden opgenomen in art. 7:668a BW. De eerste oplossing is terug te vinden in art. 7:668a lid 1 BW. In zowel sub a als sub b is opgenomen, dat geen sprake meer is van een keten wanneer tussen de contracten een tussenpoos zit van drie maanden of meer. Dit is echter een beperkte oplossing omdat over drie jaar of drie arbeidsovereenkomsten dit probleem zich weer voordoet, de renner drie maanden geen overeenkomst heeft en dus geen inkomen en de renner vrij is om bij een andere ploeg te tekenen. De tweede en meer voor de hand liggende oplossing is de afwijkingsmogelijkheid per cao die is weggelegd in art. 7:668a lid 5 BW. Van deze mogelijkheid is nu gebruik gemaakt door het schrijven en ondertekenen van de wieler cao op 17 april 2011. Echter, wanneer de wielrennerij weer zonder cao komt te zitten, of de cao in bepaalde gevallen niet van toepassing is, zoals in paragraaf 5.3 wordt betoogd, is het de vraag of een andere kantonrechter dezelfde redenatie zal volgen als de kantonrechter in Utrecht of dat het beroep op een contract voor onbepaalde tijd slaagt.

5.3 De cao: een stap in het proces van professionalisering?

Zoals eerder in dit hoofdstuk is aangegeven, is er op 17 april 2011 een cao ondertekend om de discrepantie tussen de UCI regels en het Nederlands arbeidsrecht te beperken. De bedoeling van de cao is volgens de inleiding van de cao, geschreven door NautaDutilh NV, om een stap te zetten in het proces van professionalisering van de Nederlandse wielersport en meningsverschillen te voorkomen. Of het doel door de cao is bereikt is de vraag. Zo heeft de heer Van Gerwen zich al kritisch uitgelaten in het voor dit onderzoek afgenomen interview. Volgens hem zou de cao te weinig nieuwe regels bevatten en sluit een aantal bepalingen niet aan bij de

⁶⁸ Zo is het betoog van mr. ter Huurne in “Rabo Wielerploegen versus Veneberg” (mr. Ter Huurne is de advocaat van de heer Veneberg bij zowel de kantonrechter als het Gerechtshof)

⁶⁹ T&C Arbeidsrecht, commentaar op artikel 668a Boek 7 BW door Luttmer-Kat

praktijk. Hieronder is een aantal kritische kanttekeningen bij de cao opgenomen.

5.3.1 Werkingsfeer

Art. 2 van de cao regelt de werkingsfeer. In dat art. staat: *“Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op alle arbeidsovereenkomsten tussen werkgevers en werknemers”*. Wanneer wordt gekeken naar de definitie van werkgever wordt er in sub b van art. 1 van de cao het volgende gezegd: *“Werkgever: zijnde een rechtspersoonlijkheid met domicilie in Nederland in het bezit van een UCI licentie voor Professional Continental Teams of UCI Pro Team zoals bedoeld in de reglementen van de internationale wielervederbond (UCI)”*. Wanneer deze beschrijving van de werkgever in de cao naast de bepalingen van de reglementen van de UCI wordt gelegd, vallen de volgende dingen op. Belangrijk om te weten is dat de UCI in haar reglementen de wielervederbond de mogelijkheid geeft om de zogenaamde paying agent – de entiteit die contracten namens de ploeg kan aangaan en de licentie exploiteert – en de licentiehouder van elkaar te scheiden. Zo geeft art. 2.15.054 Cr aan wie er namens het Pro Team licentiehouder kunnen zijn. *“A sponsor, the paying agent or any other member of the team accepted by the licence commission may simultaneously be the holder of the UCI WorldTour licence”*. Blijkens dit artikel kan ook een natuurlijk persoon en sponsor de in art. 1 sub b bedoelde licentie houden. De scheiding tussen licentiehouder en paying agent wordt nog eens extra bevestigd in art. 2.15.057 Cr waarin staat dat de licentiehouder de exploitatie van de licentie aan een derde kan overlaten. Daarbij kan de licentiehouder geen contract sluiten met de renner. De paying agent is namelijk namens de ploeg de enige die dit mag, zo blijkt uit art. 2.15.060 Cr.

Resumerend houdt dit in, dat wanneer ploeg X een licentiehouder heeft in de persoon van de heer B. en de exploitatie overlaat aan de paying agent gevestigd in Nederland met de naam Wielervederbond B.V., Wielervederbond B.V. géén licentie in bezit heeft, maar wél de renners in dienst heeft, geen sprake is van een werkgever in de zin van de cao en de cao op deze wijze geen werking heeft op de arbeidsovereenkomst van de renner.

5.3.2 Exemplaren arbeidsovereenkomst

In art. 7 lid 2 van de cao is opgenomen, dat de arbeidsovereenkomst door de werkgever in tweevoud moet worden aangegaan. Dit, terwijl de Joint Agreement in art. 5 aangeeft dat de arbeidsovereenkomst moet worden aangegaan in drievoud, waarbij een origineel naar de Auditor van de UCI moet worden gestuurd. In art. 2.15.113 Cr staat nogmaals duidelijk dat buiten een originele versie voor de renner en de ploeg ook een origineel ter beschikking moet worden gesteld aan de Auditor van de UCI.

5.3.3 Vergoeding bij einde Arbeidsovereenkomst

In art. 11 van de cao is een vergoeding voor een aantal gevallen van beëindiging van het contract opgenomen. Indien een arbeidsovereenkomst meer dan drie volledige opeenvolgende jaren heeft geduurd, heeft de werknemer recht op een beëindigingvergoeding. De renner kan geen aanspraak maken op de vergoeding, indien hem een verwijt is te maken ter zake van de beëindiging, de werknemer twee jaar of langer arbeidsongeschikt is geweest of de renner vóór 1 april van het volgend kalenderjaar in dienst is getreden van een PCT of PT tegen het salaris van tenminste 70 % van het laatstelijk genoten gegarandeerde jaarsalaris. Hoe deze vergoeding berekend wordt, is voor nu minder van belang. Deze

bepaling is geschreven naar aanleiding van de uitzondering op het van rechtswege overgaan van een contract van bepaalde tijd in een contract voor onbepaalde tijd.⁷⁰ In art. 7:668a BW en art. 11 van de cao wordt gesproken over eenzelfde termijn, namelijk de periode van drie jaar. De termijnen zullen van elkaar zijn afgeleid en met elkaar verband houden. Een belangrijk verschil tussen beide termijnen is dat in 7:668a BW rekening wordt gehouden met een tussenpoos van drie maanden. Van een dergelijke tussenpoos kan sprake zijn door onderhandelingen voor een contract waardoor de renner zonder contract in bijvoorbeeld januari geen arbeidsovereenkomst heeft. In tegenstelling tot een collega, die direct een arbeidsovereenkomst accepteert en daardoor geen tussenpoos in de opvolgende contracten heeft, zou hij geen recht hebben op deze vergoeding, wat geheel onredelijk zou zijn. Dit houdt tevens in dat de werkgever in deze gevallen een versterkte positie heeft in de contractsonderhandelingen. Geeft de renner namelijk niet toe aan de eisen van de werkgever, dan zit hij met een tussenpoos zonder contract en kan hij over drie jaar een vergoeding op zijn buik schrijven. Niet alleen de positie van de werkgever in de onderhandelingen wordt hierdoor versterkt, de werkgever kan hiermee art. 11 van de cao ook ontduiken. De werkgever zou namelijk bewust een dergelijke tussenpoos kunnen forceren door een contract niet te verlengen en zich star op te stellen in de onderhandelingen voor een eventueel nieuw contract. Dit zou hem, wanneer hij de renner bedankt voor zijn bewezen diensten, een aantal maandsalarissen kunnen schelen.⁷¹

5.3.4 Rechtsgang

In de artikelen 6 lid 3 en 27 lid 2 van de cao is opgenomen, dat ingeval van een geschil welke deze cao betreft, de kantonrechter de bevoegde rechter is zolang het instituut voor sportrechtspraak in Amsterdam geen paritaire samenstelling heeft. Uit de toelichting die door NautaDutilh is geschreven, blijkt dat hiermee bedoeld wordt dat er evenveel arbiters zitting nemen voor de werknemer als de werkgever. De voorkeur wordt gegeven aan de verdeling twee – twee. In art. 1026 Rv is bepaald dat er immer sprake dient te zijn van een oneven aantal arbiters. In art. 1026 lid 3 Rv is opgenomen dat, indien partijen een even aantal arbiters zijn overeengekomen, deze arbiters een aanvullend arbiter zullen aanwijzen die zal fungeren als voorzitter van het scheidsgerecht. Hieruit kan worden afgeleid, dat het nimmer mogelijk is om een scheidsgerecht te hebben met twee arbiters voor de werknemer en twee voor de werkgever. Er komt altijd een arbiter bij volgens art. 1026 lid 3 Rv. Mocht het instituut toch overgaan tot het instellen van een scheidsgerecht met vier arbiters dan geeft art. 1065 Rv de mogelijkheid om het vonnis te vernietigen.⁷² Art. 1026 lid 1 Rv betreft een regel van openbare orde recht. Partijen kunnen daarom van deze bepaling niet (contractueel) afwijken, evenmin door aan een arbitrage met een even aantal arbiters mee te werken. De vernietiging kan worden gevorderd op grond dat de wijze waarop het vonnis tot stand is gekomen in strijd is met de Nederlandse openbare orde, aldus art. 1065 lid 1 sub e Rv.⁷³

⁷⁰ Dit was een eis van de renners bij de cao-onderhandelingen

⁷¹ Het contracteren van een (contractloze) renner buiten de transferperiode is mogelijk blijkens artikelen 2.15.121a, 2.15.072 en 2.15.073 Cr zie ook duur van het contract 6 JA.

⁷² Het Arbitragereglement Instituut Sport Rechtspraak voorziet (nog) niet in een paritaire samenstelling.

⁷³ Aldus de toelichting van de groene serie burgerlijke rechtsvordering art 1026 Rv

5.4 Tussenconclusie

Voor de arbeidsverhouding tussen de wielrenner en de wielerploeg is het van essentieel belang om de Joint Agreement en de UCI reglementen te raadplegen. Deze twee bronnen bevatten afwijkende eisen ten aanzien van onder andere de periode van het contract, het minimumloon en deze bronnen bevatten zelfs een standaardcontract. De Nederlandse wetgeving komt grotendeels overeen met de regelgeving van de UCI. Op het gebied van art. 7:668a BW bestaat wel een groot verschil. Volgens de Nederlandse wetgeving kan er niet onbeperkt contracten voor bepaalde tijd worden aangeboden zonder dat dit per cao geregeld is, terwijl de JA en reglementen slechts contracten voor bepaalde tijd toestaan.

De arbeidsverhouding van de wielrenner heeft een aantal punten waarop zij afwijkt van de “normale” arbeidsverhouding. Onder andere is de duur van de arbeidsrelatie korter, is er eerder kans op ontslag en staat hij in relatie tot meerdere organisaties dan alleen zijn werkgever.

Buiten de positie levert de arbeidsverhouding van de wielrenner ook een probleem op bij het verschil tussen een arbeidsovereenkomst en de overeenkomst van opdracht. Door de overwegend individuele aard van het wielrennen is het eerder mogelijk dan bijvoorbeeld in het voetbal een overeenkomst van opdracht overeen te komen. Dit heeft voor de renner (in het buitenland) vaak een belastingvoordeel tot gevolg en is daarom interessant. Wanneer deze arbeidsverhouding echter toch trekjes heeft van een arbeidsovereenkomst, kan deze situatie uiteindelijk toch tot een arbeidsovereenkomst leiden.

De cao is geen volgende stap in het proces van professionalisering, althans een weinig overtuigende. Bij het eerste en belangrijkste artikel wordt direct een fout gemaakt door niet te kijken naar de UCI reglementen, terwijl juist de bedoeling was de UCI reglementen en het Nederlands recht beter op elkaar aan te laten sluiten. Door deze fout kan het zo zijn dat de cao niet van toepassing is op toekomstige ploegen. Daarbij bestaat nog een aantal fouten zoals het aantal exemplaren van de arbeidsovereenkomst en het arbitragebeding. Dit alles maakt dat de cao weinig anders kan inhouden dan slechts een afwijking van art. 7:668a BW. Bij de juridische regelingen van arbeidsverhoudingen in het wielrennen is nog een hoop winst te halen.

6 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk zal in paragraaf 6.1 antwoord worden gegeven op de centrale vraag. Met welke aspecten uit de UCI reglementen en het arbeidsrecht moet de oprichter rekening houden als hij een wielploeg wil oprichten die in aanmerking wil komen voor een UCI WorldTour of Pro Continental licentie?

6.1 Conclusies

6.1.1 UCI reglementen

Om deel te nemen aan de WorldTour heeft de ploeg een licentie nodig, de zogenaamde WorldTour licentie. De gebruikelijke duur van de licentie is vier jaar. De licentie kan echter ook worden verleend voor minder dan vier jaar, op verzoek van de ploeg, maar ook ambtshalve door de licentiecommissie. Aan het aantal door de licentiecommissie te verlenen licenties zit een maximum, namelijk achttien. Het is daarom voor de licentieaanvrager zaak zo goed mogelijk beoordeeld te worden door de licentiecommissie.

De licentiecommissie neemt haar beslissing aan de hand van een viertal criteria. Dit zijn de criteria sportief, ethisch, financieel en administratief. De licentiecommissie heeft de bevoegdheid om de nadruk te leggen op een bepaalde criterium. Zo zijn niet alle criteria even zwaarwegend. Afgelopen licentieprocedure lag de nadruk op het criterium sportief.

Het eerst genoemde criterium in de reglementen is het criterium sportief. Dit criterium wordt beoordeeld aan de hand van een puntensysteem dat is vastgesteld door de Professional Cycling Council. De punten zijn renner gebonden. De renners kunnen de punten verdienen door deelname aan bepaalde wedstrijden. De punten van de vijftien beste renners van een ploeg leiden tot een plaats op de ranglijst. De eerste vijftien ploegen op de ranglijst worden geacht aan het criterium sportief te hebben voldaan. Ploegen op plaats zestien tot en met twintig worden nader bekeken. Ploegen die niet bij de eerste twintig op de ranglijst staan worden geacht niet te hebben voldaan aan het criterium sportief. Pro Continental ploegen worden niet getoetst aan dit criterium.

Het tweede criterium is het criterium ethisch. Bij dit criterium is in de reglementen opgenomen waar ondermeer door de licentiecommissie naar wordt gekeken. Dat zijn de regels omtrent antidoping, sportiviteit en het imago van het wielrennen. Maar ook kijkt de licentiecommissie naar het naleven door de ploeg van haar contractuele verplichtingen, haar wettelijke verplichtingen en de beginselen van transparantie en goed vertrouwen. Dit is dus geen limitatieve opsomming maar een indicatie. Hoe een ploeg hier aan kan voldoen is niet verder uitgewerkt in de regels, het criterium is erg subjectief.

Financieel is het derde criterium dat de licentiecommissie gebruikt bij haar beoordeling voor het wel of niet toewijzen van de WorldTour licentie. De licentiecommissie kijkt met name naar de financiële middelen en de stabiliteit. Dit doet zij op basis van een verslag (audit) dit wordt gedaan door de door de UCI aangewezen Auditor.

Tenslotte het vierde en laatste criterium: administratief. Bij dit criterium kijkt de licentiecommissie naar de wijze waarop de aanvraag en de registratiedocumentatie tot stand is gekomen. Er wordt bij de beoordeling

gekeken naar de volledigheid, snelheid, professionaliteit, respect voor deadlines en de overeenstemming met de regels.

Om tot een inhoudelijke toetsing te komen zoals hierboven beschreven is, dient een formele procedure te worden doorlopen. Dit is de zogenaamde registratieprocedure. Deze registratieprocedure is voor een Pro Continental ploeg de enigste procedure die eisen stelt aan de ploeg. In het kort komt de registratieprocedure (en licentieprocedure) op het volgende neer.

1 augustus	Modelcontracten en modelbankgarantie indienen bij de UCI
15 augustus	Aanvragen registratiedocumenten (alleen PCT)
1 september	Betalen licentie-, registratie- en eventueel aanvraagkosten
1 oktober	Opsturen bankgarantie en lijsten met gegevens naar de UCI en de financiële gegevens naar de Auditor
Na 1 oktober	Advies Auditor (EYL)
1 november	Oordeel UCI: wel of geen licentie/registratie
November	Hoorzitting licentiecommissie
	Oordeel licentiecommissie (wel geen licentie/registratie)
	Beroepsmogelijkheid bij het CAS voor Pro Team

De Pro Continental en World Tour ploegen moeten zich ieder jaar weer registreren en de UCI laten zien dat zij voldoen aan de criteria. Een World Tour ploeg heeft wel een licentie, deze licentie is echter niets meer dan een overblijfsel uit de tijd voor de recente wijzigingen van de reglementen. Ieder jaar moet, ondanks de licentie, de World Tour ploeg zich registreren en net als een licentieaanvrager of een Pro Continental ploeg laten zien dat zij voldoen aan de criteria.

6.1.2 Arbeidsrecht

De partijen van een arbeidsverhouding moeten in het wielrennen veel bronnen raadplegen alvorens zij over kunnen gaan tot het overeenkomen van de arbeidsverhouding. De UCI geeft specifiek op wielrennen gerichte regels in de Cycling Regulations en de Joint Agreement. Hierin wordt onder andere geregeld dat de overeenkomst in drievoud moet worden overeengekomen, wat het minimumloon is, dat er alleen sprake kan zijn van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht en er zijn standaardcontracten opgenomen die gelden als minimumeisen. Wanneer een arbeidsverhouding niet voldoet aan de regels gesteld in de Joint Agreement en de Cycling Regulations kan dat betekenen dat de ploeg niet voldoet aan het criterium Administratief waardoor de ploeg niet kan worden geregistreerd, of geen licentie krijgt. Alle overeenkomsten tussen de renner en de ploeg moeten worden doorgestuurd naar de Auditor (EYL). De Auditor controleert alleen of de contracten in overeenstemming zijn met de UCI regels. Er wordt door de UCI en Auditor niet gekeken naar de nationale wetgeving.

Buiten dat de UCI regels stelt aan de arbeidsverhouding tussen de renner en de wielploeg moet de arbeidsverhouding ook voldoen aan de nationale wetgeving, in dit geval is dat het Nederlands arbeidsrecht. Gezien het feit dat de regels van de UCI gesteld worden aan alle ploegen over de hele wereld is het onmogelijk dat de regels overeenkomen met de wetgeving van alle landen. Dat is ook in Nederland niet het geval. Het belangrijkste verschil tussen de Nederlandse arbeidsrecht wetgeving en de reglementen, is dat de reglementen aangeven dat de overeenkomst steeds voor bepaalde tijd moet worden aangegaan en het Nederlands recht

aangeeft dat er op een gegeven moment sprake is van een overeenkomst van onbepaalde tijd. Er is volgens art. 7:668a BW na drie keer een contract voor onbepaalde tijd, of arbeidsovereenkomsten die elkaar gedurende 36 maanden opvolgen sprake van een arbeidsovereenkomst van onbepaalde tijd.

De verschillen tussen de regels die de UCI stelt en het Nederlandse arbeidsrecht is geprobeerd te ondervangen door het schrijven van een cao. De voornaamste reden van het schrijven van de cao is om zo te kunnen afwijken van art. 7:668a BW wat voor driekwart dwingend recht is. In de cao zitten echter nog een aantal fouten. De belangrijkste en meest ingrijpende fout is de werkingsfeer. Er is bij de werkingsfeer niet gekeken naar de mogelijkheid die de UCI reglementen de ploegen biedt om de paying agent en de licentiehouder te scheiden van elkaar. Hierdoor kan het zijn dat ploegen in de toekomst niet gehouden zijn aan de cao.

Buiten dit alles is er in praktische zin ook een aantal verschillen tussen de normale arbeidsverhouding en de arbeidsverhouding in het wielrennen. Zo is de positie van de wielrenner als werknemer anders dan die van een normale werknemer. Zijn loopbaan is korter, hij heeft eerder kans op ontslag door bijvoorbeeld tactische keuzes en de wielrenner staat in relatie tot meer organisaties dan alleen een werkgever. Ook het verschil tussen de overeenkomst van opdracht en de arbeidsovereenkomst levert in de praktijk problemen op. Door de aard van het wielrennen kan zowel een overeenkomst van opdracht als een arbeidsovereenkomst worden aangegaan. Dit komt omdat de sport enerzijds individueel is maar zich anderzijds steeds meer ontwikkelt als een teamsport. Door deze ontwikkeling komt de arbeidsverhouding van de renner met de wielploeg steeds meer in een grijs gebied waar het niet duidelijk is of er nu sprake is van een overeenkomst van opdracht of een arbeidsovereenkomst. Hierdoor kan het voor komen dat wanneer de partijen voor de rechter staan, blijkt dat zij in een andere verhouding tot elkaar staan dan oorspronkelijk overeen is gekomen of de bedoeling was. In het verleden zijn voorbeelden van een dergelijke situatie.

7 Evaluatie onderzoek

Dat de wielersport een erg conservatieve sport is, was duidelijk te merken aan de hoeveelheid (juridische) literatuur die beschikbaar was. Die was er namelijk niet of nauwelijks. Doordat deze literatuur er niet was, moest al het werk dat normaal gesproken uit de literatuur gehaald kon worden, nog worden uitgezocht. Dit eist veel tijd van de onderzoeker, maar ook grote delen van de beperkt beschikbare vellen papier voor het onderzoek. Hierdoor moest het aantal onderwerpen dat kon worden behandeld worden bijgesteld. Het voordeel van deze situatie is wel dat dit onderzoek een hoop informatie beschikbaar maakt die eerst niet voor het oprapen lag.

Er zijn erg veel onderwerpen die niet in dit onderzoek aan bod zijn gekomen maar wel belangrijk zijn voor de oprichting van een wielerploeg. De onderwerpen die wel zijn behandeld, zijn slechts een eerste stap. Zo is er in dit onderzoek wel kritiek geleverd op de wielersport en zijn er knelpunten geformuleerd met betrekking tot de arbeidsverhoudingen in het wielrennen, maar zijn er geen concrete oplossingen aangedragen. Dit is verklaarbaar gezien de beperkte omvang die het onderzoek mag hebben. De onderwerpen die in dit onderzoek zijn aangesneden dienen meer als een aanleiding voor een nieuw onderzoek te worden gezien.

Ondanks dat het wielrennen erg conservatief is, stonden veel ploegen open voor een interview. Ook tijdens deze interviews bleek dat de interesse van de ploegen groot was voor hetgeen onderwerp is van dit onderzoek. De ploegen hebben dan ook een grote bijdrage geleverd in het aanleveren van informatie die anders wellicht niet beschikbaar was gekomen. Pogingen om de UCI bij het onderzoek te betrekken om zo hun mening te vragen over de in dit onderzoek geponeerde stellingen bleken te vergeefs. Ondanks meerdere pogingen bleef een reactie uit.

Het onderzoek kan goed worden gebruikt ter begeleiding van wielerploegen naar een professionele status. De belangrijkste onderwerpen voor de oprichting van een wielerploeg, zoals de registratie- en licentieprocedure, arbeidsverhoudingen en praktijkervaringen zijn aan bod gekomen en uitgewerkt. Dit onderzoek laat echter nog ruimte voor aanvullende onderzoeken.

8 Bronnenlijst

8.1 Boeken

IJzermans & Schaaijk 2007

M.G. IJzermans & G.A.F.M. van Schaaijk, *Oefening baart kunst*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Jellinghaus 2008

S.F.H. Jellinghaus, *Buiten rechte of buitenspel?*, Zutphen: Uitgeverij Paris 2008.

Lankers 2009

E. Lankers, *Een wereld te winnen Professionalisering van de arbeidsverhoudingen van beroepssporters in Nederland*, Nieuwegein: Arko Sports Media 2009.

Leidraad 2010

Leidraad voor juridische auteurs. Voetnoten, bronvermeldingen, literatuurlijsten en afkortingen in Nederlandse publicaties, Deventer: Kluwer 2010.

Luttmer-Kat 2010

Luttmer-Kat, *Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek*.

Schaaijk 2011

G.A.F.M. van Schaaijk, *Praktijkgericht juridisch onderzoek*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Staveren 2007

H. T. Staveren, *Sport en recht*, Nieuwegein: Arko Sports Media 2007.

Voss 2010

Heerma van Voss, *Asser 7-V* Arbeidsovereenkomst, collectieve arbeidsovereenkomst en ondernemingsovereenkomst*, Deventer: Kluwer 2010.

8.2 Artikelen, brochures en andere documenten

Rapportage commissie Vogelzang zaak Michael Rasmussen, *Commissie Vogelzang*, 12 nov. 2007

“Presentation of the new UCI teams’ registration system for 2011 and of the UCI WorldTour”, *UCI*

“Presentation of the new UCI teams registration system for 2011”, *UCI*

“Registration instructions 2011”, *UCI*

“Preliminary report at 15 october 2010: Rabobank”, *UCI, Ernst & Young*

“Ploegleiders luisteren niet bij “oortjesoverleg”, *Algemeen Dagblad*, 18 apr. 2011

“Tour slaat Menchov over en kiest louter Fransen” *Algemeen Dagblad* 10 jan. 2011

8.3 Elektronische bronnen

www.uci.ch

- Persbericht, UCI Congress and Management Committee meetings in Melbourne 01.10.2010
- Persbericht, Registration of UCI Pro Teams and UCI Professional Continental Teams for the 2011 Season
- Persbericht, Registration refused for Pegasus Sports: Explanation from the UCI”
- Persbericht, Suspension of team Coast
- Officiële bekendmaking, Publication of the list of teams that have applied for registration with the UCI

www.instituutsportrechtspraak.nl

www.sportknowhowxl.nl

8.4 Regelgeving

- Burgerlijk Wetboek, Boek 7
- Wet op de cao
- Rechtsvordering
- Cycling Regulations
- Het Arbitragereglement Instituut Sport Rechtspraak
- Joint agreement
- Cao Beroepsrenners Nederlandse Wielerveden 2010-2012

8.5 Jurisprudentie

Hoge Raad

- HR 18 december 1953, *NJ* 1954, 242
- HR 3 juni 1981, *NJ* 1982, 206
- HR 28 september 1983, *NJ* 1984, 92
- HR 17 april 1984, *NJ* 1985, 18
- HR 8 april 1994, *NJ* 1994, 704
- HR 14 november 1997, *NJ* 1998, 149 (Groen/Schoevers)

Hof

- Gerechtshof Amsterdam 27 mei, LJN BD59052

Rechtbank

- Rechtbank Amsterdam 12 mei 1999
- Rechtbank Utrecht (sector kanton) 5 december 2007, LJN BB9399,
- Rechtbank Utrecht , 2 juli 2008, LJN BD6001

Court of arbitration for sports

- TAS 2008/o/1643 Vladimir Gusev c/Olympus Sarl.